

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од Четириесет и шестата седница на
Собранието на Република Македонија,
одржана на 27 јануари 2009 година

Седницата се одржа во Собранието на Република Македонија, сала 1, со почеток во 11,30 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше Трајко Вељаноски, претседател на Собранието на Република Македонија.

Трајко Вељаноски: Дами и господа пратеници,

Ја отворам Четириесет и шестата седница на Собранието на Република Македонија.

Пратениците Тито Петковски, Андреј Петров, Ристо Пенев, Горан Ѓуровски, Иван Стоиљковиќ, Нада Станчевска, Фијат Цаноски, Горан Сугаревски, Арбен Џафери, Мендух Тачи, Имер Селмани, Даут Реџеџи, Али Ахмети и Ермира Мехмети ме известуваат дека се спречени да присуствуваат на седницата.

За седницата известени и поканети се: Претседателот на Република Македонија, претседателот на Владата на Република Македонија, членовите на Владата на Република Македонија.

Записниците од Дваесет и четвртата, Триесет и втората и Триесет и шестата седница на Собранието Ви се доставени.

Дали некој има забелешки на записниците? (Нема)

Бидејќи нема забелешки констатирам дека записниците од Дваесет и четвртата, Триесет и втората и Триесет и шестата седница на Собранието се усвоени без забелешки.

Предлагачот пратеникот Павле Трајанов го повлече Предлогот на законот за изменување и дополнување на Законот за правата на Претседателот на Република Македонија и неговото семејство по престанување на функцијата - прво читање.

Пратениците Станка Анастасова, Миле Андонов, Весна Бендевска, Владо Бучковски, Славица Грковска Лошкова, Менде Диневски, Цветанка Иванова, Игор Ивановски, Јани Макрадули, Горан Минчев, Марјанчо Николов, Андреј Петров, Емилијан Станковиќ, Горан Сугаревски, Маринела Тушева, Никола Куркчиев, Томе Чинговски и Радмила Шекеринска предлагаат дневниот ред на оваа седница да се дополни со Информација за состојбите во млекопроизводството во Република Македонија.

Информацијата Ви е поделена.

Го молам претставникот на предлагачот да ја образложи основната и неопходна потреба Информацијата да биде разгледана на оваа седница.

Има збор патеникот Никола Куркчиев, повелете.

Никола Куркчиев: Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници, Република Македонија е блокирана. Битола е целосно

изолиран град, блокиран град 24 часа. Почетокот на оваа 2009 година е во знакот на кризата со која се соочуваат повеќе од 1000 фармери и млекопроизводители од државата. Секојдневно почитувани колеги, сведоци сме на нивниот револт изразен преку протести и блокади на патиштата низ државата. Луѓето со право се револтирани, бидејќи им се должи за предаденото, а неисплатено млеко во последните 6-7 месеци, најмногу спрема фармерите од битолско-прилепскиот регион, но и во голема мера на млекопроизводителите од Источна Македонија. Значи, се соочуваме не само со легитимни облици на изразување на оправдан револт, туку и со реална опасност за социјална дестабилизација на неколку региони во државата. Пред нас е проблем, почитувани колеги кој не можеме, ниту смеете да ги затвориме очите и да го игнорираме, туку напротив проблем за кој мора побрзо отворено да разговараме. Јасно е дека проблемот произлегува од финансискиот колапс на Сведмилк. Меѓутоа, почитувани колеги, ме изненадува игнорантскиот однос на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, игнорантскиот однос на Владата на Република Македонија. Ако добро ме држи сеќавањето токму оваа Влада при отворањето на Сведмилк го најави како најголема грандиозна странска инвестиција која требаше да најави препород на македонската економија, односно дека низ државата само што не почнало да тече мед и млеко. Млеково деновиве тече, меѓутоа по македонските патишта. При отворањето на Сведмилк Владата тврдеше дека конечно се урива монополот на Битолска млекарница и веќе нема да има ни литар млеко што нема да биде откупено од државата. Исто така, на големи свона беше најавувано дека ќе дојде до невидено зголемување на животниот стандард на фармерите. Во тој период министерот Спасеноски ќе рече, цитирам: "нема вишок сега нема млеко благодарение на странската инвестиција. Ги предупредуваме млекарниците да си ги задржат кооперантите бидејќи млекото ќе го нема. Наместо да се истура по улица, ќе се бара литар повеќе".

Уважениот вице премиер апелаше до фармерите да купуваат крави, да земаат кредити, бидејќи ниту литар млеко нема да остане неоткупено. Само за ваше потсетување почитувани колеги, тогаш литар млеко се откупуваше од 27 до 30 денари, а денеска деновиве падна под 15 денари, односно денешната цена е 13 денари. Иако Владата пред нецела година ланската доцна пролет пред изборите тврдеше дека ќе се подобрат и приходите и животниот стандард на фармерите. Денес сликата е подруга. Цената од 13 денари за литар млеко во услови кога на светскиот пазар цената расте е навистина незамисливо, почитувани колеги, имаме ситуација на над 1000 македонски семејства, фармери кои што се во мат позиција, не можат своите долгови кон банките да ги исплатат. Можеме ние колку што сакаме да ги

затвораме очите, меѓутоа, ако ја имаме оваа ситуација сега во јануари, замислете каква ќе биде ситуацијата во месец април. Денеска се произведува 500 тони млеко, а се откупува само 250.

Почитувани колеги, време е да поразговораме за овој проблем. Апелирам до членовите на Комисијата за земјоделство јавно да станат и да ја поддржат оваа иницијатива. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Предлогот на пратениците Станка Анастасова, Миле Андонов, Весна Бендевска, Владо Бучковски, Славица Грковска Лошкова, Менде Диневски, Цветанка Иванова, Игор Ивановски, Јани Макрадули, Горан Минчев, Марјанчо Николов, Андреј Петров, Емилијан Станковиќ, Горан Сугаревски, Маринела Тушева, Никола Куркчиев, Томе Чинговски и Радмила Шекеринска Информацијата да се разгледа на оваа седница го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 70 пратеници. Од нив за Предлогот гласаа 15 пратеници, воздржани 2, против 53 пратеници.

Констатирам дека предлогот не е усвоен.

За денешната седница го предлагам следниот дневен ред:

1. Предлог на одлука за испраќање на единица на Армијата на Република Македонија - медицински тим за учество во мировна операција во Авганистан.

2. Предлог на одлука за испраќање на припадник на Армијата на Република Македонија за учество во мировна операција на Европската унија во Босна и Херцеговина, ЕУФОР, АЛТЕА.

3. Предлог на закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина за соработка во борбата против тероризмот, организираниот криминал, недозволената трговија со наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори, илегална миграција и останати кривични дела.

4. Предлог на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Хрватска за размена и заемна заштита на класифицирани информации.

5. Предлог на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Словачка Република за заемна заштита на класифицирани информации.

6. Предлог на закон за инвестициски фондови.

7. Предлог на закон за изменување на Законот за заштита на правата на пациентите - второ читање.

8. Предлог на закон за изменување на Законот за цивилни инвалиди од војната - второ читање.

9. Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за туристичката дејност - второ читање.

10. Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за помилување - второ читање.

11. Предлог на закон за ловство - прво читање.

12. Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за основање на Јавното претпријатие Македонска радиодифузија - прво читање.

13. Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за внатрешната пловидба - прво читање.

14. Предлог на автентично толкување на член 9 точка 3 од Законот за денационализација.

15. Барање за давање автентично толкување на член 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за општата управна постапка, поднесено од пратеникот Тито Петковски.

Дали има некој предлог за изменување и дополнување на предложениот дневен ред?

Ги повикувам пратениците кои имаат предлози за изменување или дополнување на предложениот дневен ред, да се пријават за збор.

Бидејќи никој на се пријави за збор, предложениот дневен ред го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 72 пратеници, од нив за гласаа 57 пратеници, нема воздржани, против 15.

Констатирам дека е усвоен предложениот дневен ред.

Пред да преминеме на расправа по точките од дневниот ред, ве потсетувам дека согласно член 80 ставови 2 и 3 од Делвникот на Собранието пратениците се пријавуваат за збор во рок од една минута по отворањето на претресот.

Предлагачот и координаторите на пратеничките групи можат да се пријават за збор и во текот на претресот.

Листата на пратениците не може да се менува и дополнува во текот на претресот.

Едновременно ве известувам дека согласно член 85 став 3 од Деловникот на Собранието пратеникот кој се пријавил за збор, а не е присутен во салата кога е повикан да говори, го губи правото на збор за претресот за кој се пријавил и не може повторно да се пријави за истиот претрес.

Согласно член 86 од Деловникот на Собранието пратеник во текот на претресот може да говори само еднаш во траење од 10 минути, известителот на матичното работно тело и на Законодавно-правната комисија 10 минути, координаторот на пратеничката група и предлагачот, може да говорат повеќе пати но не повеќе од 15 минути вкупно.

Минуваме на точка 1 - Предлог на одлука за испраќање на единица на Армијата на Република Македонија - медицински тим за учество во мировна операција во Авганистан.

Предлогот на одлуката ви е поделен.

Отворам општа расправа.

Ги повикувам предлагачот и пратениците кои сакаат да говорат по општата расправа по Предлогот на одлуката, да се пријават за збор.

Има збор господинот Џемаил Јашари, повелете.

Џемаил Јашари: Ви благодарам господине претседател, почитувани колеги пратеници,

Демократската унија за интеграција уште од почетокот на испраќање на единици во странство значи од 2003 година секогаш ги поддржувала одлуките за испраќање на припадници на единиците на Армијата на Република Македонија надвор од земјата во мировни мисии како што е ИСАФ во Авганистан, АЛТЕА во Босна и Херцеговина, Слобода за Ирак и други. Ова е заради програмската определба на ДУИ за исполнување на стандардите за зачленување на нашата земја во евроатлантските структури и во НАТО. Затоа сакам да истакнам дека во име на парламентарната група на Демократската унија за интеграција ја поддржуваме и оваа Предлог одлука за испраќање на ваквите мировни единици надвор од земјата. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Бидејќи е исцрпена листата на пријавени за збор, констатирам дека општата расправа е завршена.

Предлогот на одлуката го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 72 пратеници, од нив за Предлогот на одлуката гласаа сите 72, нема воздржани, нема против.

Констатирам дека Собранието ја донесе Одлуката за испраќање на единица на Армијата на Република Македонија - медицински тим за учество во мировна операција во Авганистан.

Минуваме на точка 2 - Предлог на одлука за испраќање на припадник на Армијата на Република Македонија за учество во мировна операција на Европската унија во Босна и Херцеговина, ЕУФОР, АЛТЕА.

Предлогот на одлуката Ви е доставен.

Отворам општа расправа.

Ги повикувам предлагачот и пратениците кои сакаат да говорат по општата расправа по Предлогот на одлуката, да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавено за збор, констатирам дека општата расправа е завршена.

Предлогот на одлуката го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 71 пратеник, сите 71 гласаа за, нема воздржани, нема против.

Констатирам дека Собранието ја донесе Одлуката за испраќање на припадник на Армијата на Република Македонија за учество во мировна операција на Европската унија во Босна и Херцеговина, ЕУФОР, АЛТЕА.

Минуваме на точка 3. - Предлог на закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и советот на министри на Босна и Херцеговина за соработка во борбата против тероризмот, организираниот

криминал, недозволена трговија со наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори, илегална миграција и останати кривични дела - 2 и 3 читање.

Извештаите на Комисијата за надворешна политика како матично работно тело и Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија ви се доставени односно поделени.

Комисијата за надворешна политика како матично работно тело и Законодавно-правната комисија не поднесоа дополнет предлог на закон бидејќи на нивните седници не беа усвоени амандмани што е услов за изготвување на дополнетиот Предлог на закон.

Ги повикувам пратениците на пратеничките групи доколку сакаат да го изнесат мислењето на пратеничката група по Предлогот на законот, да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор, продолжуваме понатаму.

Со оглед на тоа што не е поднесен дополнет Предлог на закон на кој може да се поднесуваат амандмани за седницата на Собранието преминуваме на одлучување по Предлогот на законот во целина.

Предлогот на законот во целина го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 74 пратеници, сите 74 гласаа за, нема воздржани нема против.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и советот на министри на Босна и Херцеговина за соработка во борбата против тероризмот, организираниот криминал, недозволена трговија со наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори, илегална миграција и останати кривични дела.

Минуваме на точка 4. - Предлог на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Хрватска за раземан и заемна заштита на класифицирани информации - 2 и 3 читање.

Извештаите на Комисијата за надворешна политика како матично работно тело и Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија ви се доставени односно поделени.

Комисијата за надворешна политика како матично работно тело и Законодавно-правната комисија не поднесоа дополнет предлог на закон бидејќи на нивните седници не беа усвоени амандмани што е услов за изготвување на дополнетиот Предлог на закон.

Ги повикувам пратениците на пратеничките групи доколку сакаат да го изнесат мислењето на пратеничката група по Предлогот на законот, да се пријават за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор, продолжуваме понатаму.

Со оглед на тоа што не е поднесен дополнет Предлог на закон на кој може да се поднесуваат амандмани за седницата на Собранието преминуваме на одлучување по Предлогот на законот во целина.

Предлогот на законот во целина го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 75 пратеници, сите 75 гласаа за, нема воздржани нема против.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Хрватска за раземан и заемна заштита на класифицирани инфорамции.

Минуваме на точка 5. - Предлог на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Словачката Република за взаемна заштита на класифицирани информации 2 и 3 читање.

Извештаите на Комисијата за надворешна политика како матично работно тело и Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија ви се доставени односно поделени.

Комисијата за надворешна политика како матично работно тело и Законодавно-правната комисија не поднесоа дополнет предлог на закон бидејќи на нивните седници не беа усвоени амандмани што е услов за изготвување на дополнетиот Предлог на закон.

Ги повикувам пратениците на пратеничките групи доколку сакаат да го изнесат мислењето на пратеничката група по Предлогот на законот, да се пријват за збор.

Бидејќи нема пријавени за збор, продолжуваме понатаму.

Со оглед на тоа што не е поднесен дополнет Предлог на закон на кој може да се поднесуваат амандмани за седницата на Собранието преминуваме на одлучување по Предлогот на законот во целина.

Предлогот на законот во целина го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 72 пратеници, сите 72 гласаа за, нема воздржани нема против.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Словачката Република за взаемна заштита на класифицирани информации.

Минуваме на точка 6. - Предлог на закон за инвестициски фондови, 2 читање.

Извештаите на Комисијата за финансирање и буџет како матично работно тело, на Законодавно-правната комисија и на Комисијата за европски прашања како заинтересирано работно тело на Собранието на Република Македонија ви се доставени.

Комисијата за финансирање и буџет како матично работно тело и Законодавно-правната комисија не поднесоа дополнет предлог на закон бидејќи на нивните седници не беа усвоени амандмани што е услов за изготвување на дополнетиот Предлог на закон.

Со оглед на тоа што не е поднесен дополнет Предлог на закон на кој може да се поднесуваат амандмани за седницата на Собранието преминуваме на одлучување по Предлогот на законот во целина.

Предлогот на законот во целина го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Ве молам колги за тишина, навистина треба да се сослушаме.

Вкупно гласаа 60 пратеници, сите 60 гласаа за, нема воздржани нема против.

Ги молам службите да утврдат точен број на пратеници присутни во салата.

Во салата се присутни 71 пратеник, според тоа гласањето е полноважно.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за инвестициони фондови.

Минуваме на точка 7. - Предлог на закон за изменување на Законот за заштита на правата на пациентите, 2 читање.

Извештаите на Комисијата за здравство како матично работно тело, и на Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија ви се доставени.

Комисијата за здравство како матично работно тело и Законодавно-правната комисија не поднесоа дополнет предлог на закон бидејќи на нивните седници не беа усвоени амандмани што е услов за изготвување на дополнетиот Предлог на закон.

Со оглед на тоа што не е поднесен дополнет Предлог на закон на кој може да се поднесуваат амандмани за седницата на Собранието преминуваме на одлучување по Предлогот на законот во целина.

Предлогот на законот во целина го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 69 пратеници, за гласаа 63, од гласањето се воздржаа 6 пратеници, против нема.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за изменување на Законот за заштита на правата на пациентите.

Процедурално за збор се јавија госпоѓа Роза Топузова Каревска и госпоѓа Цветанка Иванова.

Повелете госпоѓа Топузова имате процедурално.

Роза Топузова Каревска: Благодарам претседателе, почитувани колеги пратеници,

Почитуван претседателе, навистина имаме проблем со системот за гласање и притоа гласајќи воздржано, пратениците се регистрираат како пријавени за процедурално. Освен тоа и гласањето се регистрира погрешно. Конкетно јас

гласав против донесувањето на овој закон, а бев регистрирана како воздржана.

Мене ми е жал што со новиот Деловник не можеме да го искажеме ни ставот за што ќе гласаме против. Имено, сакам да кажам дека јас гласав против затоа што почитуваниот министер, младиот и амбициозен министер за здравство, минатиот пат кога говорев за овој закон вети многу брзо во Собранието ќе се донесе законот за докторите. До ден денешен јас таков закон не гледам во Собранието. Мене ми е жал што почитуваниот млад и амбициозен министер за здравство не е тука да го прашам до каде е со неговото ветување, но се надевам дека ваков закон многу брзо ќе дојде во Собранието.

Се додека не се донесе закон за правата на докторите, ние не можеме да зборуваме за вистинска заштита на правата на пациентите. Со оваа измена, кога беше Законот за правата на пациентите јас поднесов 40 амандмани од кои 34 ми беа прифатени. Тоа говори каков закон сме имале во Собранието, колку тој бил лош и сум благодарна за тоа што се прифатија, донекаде се подобри Законот за правата на пациентите. Конкретно и на овој член што сега го носиме како закон, имав поднесено амандман кој не беше прифатен. Токму поради тоа нема да дадам поддршка на ниту една измена понатаму во законот, бидејќи знам дека овој закон е лош и не ги штити правата на пациентите во целина. Но очекувам дека министерот ќе си го исполни ветувањето и многу брзо ќе го водиме законот за правата на докторите во собраниска процедура. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Инаку во однос на гласањето службите ќе проверат дали има проблем во однос на гласањето и регистрирањето.

Во однос на овој закон госпоѓа Топузова, јас знам дека вие зборувавте по првото читање на законот. Сега не знам зошто извлекувате заклучок дека не ви е дозволено. Во првото читање на законот вие го искажавте своето мислење по самиот закон.

Роза Топузова Каревска: Јас реков не е тука министерот да го прашам до каде е со овој закон што го вети.

Трајко Вељаноски: Во четврток има пратенички прашања, меѓу тие прашања ќе биде и вашето. Пријавете се за поставување на пратенички прашања.

Следен за процедурално е госпоѓа Цветанка Иванова, повелете.

Цветанка Иванова: Благодарам.

Јас уште еднаш сакам да ги потврдам апсурдните одредби на Деловникот за работа на Собранието на Република Македонија.

Претседателе, јас не знам зошто пратеничката група на второто читање, кога се пристапува на гласање по законот, не може да го каже својот став односно ставот на пратеничката група, дали ќе гласа, како ќе гласа и зошто ќе гласа на начин како што се одлучил да гласа.

Јас мислам дека треба да дозволите во второто читање да се искажуваат ставови на пратеничките групи и подоцна да се пристапува кон гласање затоа што вака е безсмислено. Граѓаните на Република Македонија денес не знаат што се случува, каков закон сме донеле, зошто сме го донеле, дали нешто се изменило, бидејќи навистина и нема никогаш нема ништо да се измени зошто во второто читање ќе имаме право на амандмани доколку има прифатено амандман од страна на матичното тело, бидејќи до сега не се случило ниту во еден случај да биде прифатен амандман, било каков, поднесен од позиција или не дај боже од опозиција, ние никогаш нема да имаме можност да го кажеме ставот зошто и како ќе гласаме.

Сега би сакал да кажам зошто гласав воздржано за овој закон. Гласав воздржано затоа што ова што го зборувавме во постапката за донесување, при првото читање и секако по амандманската расправа во комисиите дека ќе се вработува лице, посебно лице кое ќе ја следи имплементацијата на овој закон и заштитата на правата на пациентите, тогаш од страна на министерот беше негирано тоа, но еве сведоци сме дека деновиве се распишани бројни огласи за прием на вакви лица, што е уште еден показател и доказ дека оваа Влада едно зборува а друго работи на терен. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Инаку госпоѓа Иванова, за апсурдноста на Деловникот, тој е и мораме да го почитуваме и јас и вие. Имате вие поднесено предлог за измени и дополнувања за него ќе расправа Собранието.

Во однос на произнесување на пратеничката група, вие го знаете членот 157 кој се однесува на закони кои се носат во скратена постапка. Конкретниот закон е во редовна постапка каде вие имавте можност во прво читање да го изнесете ставот на пратеничката група и вие и секој пратеник од вашата пратеничка група.

Во однос на тоа дали граѓаните знаат за што гласаме, тие откако ќе се изгласа законот ќе дознаат по објавување во Службен весник на одредбите на законот.

Многу е битно вие да знаете, во моментот кога гласате, за што гласате.

Продолжуваме понатаму.

Минуваме на точка 8. - Предлог на закон за изменување на Законот за цивилни инвалиди од војната, 2 читање.

Извештаите на Комисијата за труд и социјална политика како матично работно тело, и на Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија ви се доставени.

Комисијата за труд и социјална политика како матично работно тело и Законодавно-правната комисија не поднесоа дополнет предлог на закон бидејќи на нивните седници не беа усвоени амандмани што е услов за изготвување на дополнетиот Предлог на закон.

Со оглед на тоа што не е поднесен дополнет Предлог на закон на кој може да се поднесуваат амандмани за седницата на Собранието преминуваме на одлучување по Предлогот на законот во целина.

Предлогот на законот во целина го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 71 пратеник, за Предлогот на законот гласаа 60 пратеници, воздржани 10, пратеници, против еден.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за изменување на Законот за цивилни инвалиди од војната.

Минуваме на точка 9. - Предлог на закон за изменување на Законот за туристичката дејност, 2 читање.

Извештаите на Комисијата за економски прашања како матично работно тело, и на Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија ви се доставени.

Комисијата за економски прашања како матично работно тело и Законодавно-правната комисија не поднесоа дополнет предлог на закон бидејќи на нивните седници не беа усвоени амандмани што е услов за изготвување на дополнетиот Предлог на закон.

Со оглед на тоа што не е поднесен дополнет Предлог на закон на кој може да се поднесуваат амандмани за седницата на Собранието преминуваме на одлучување по Предлогот на законот во целина.

Предлогот на законот во целина го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 68 пратеници, од нив за Предлогот на законот гласаа 59 пратеници, од гласањето се воздржаа 9 пратеници, против нема.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за изменување на Законот за туристичката дејност.

Процедурално за збор се јави госпоѓа Цветанка Иванова, господинот Даут Реџеми и госпоѓа Роза Топузова Каревска.

Повелете госпоѓа Иванова за процедурално.

Цветанка Иванова: Благодарам.

Претседателе ние знаеме како гласаме, и што е најважно ги читаме сите закони вклучително и оние. . .

Трајко Вељаноски: Ве молам колеги да се сослушаме.

Цветанка Иванова: Сакав само да кажам, очигледно ова парламентарно мнозинство го побркува и системот, не само јавноста. Јас гласав воздржано, а ме регистрира за процедурално. Значи уште еднаш сакам да потенцирам дека ние знаеме како гласаме, ние имаме сопствен став, ние имаме и амандмани, проверете во матичните тела ќе видите кој поднесува амандмани кој ги чита овие закони и кој бара подобрување на

Законот, а кој се однесува овде како да е се едно и само гласа за се што е поднесено во ова Собрание. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Процедурално г-динот Реџеми Даут.

Дали вие бевте вие пријавени за процедурално?

Еве, г-динот Реџеми Даут пријавен бил процедурално, за него системот е во ред.

Повелете процедурално.

Даут Реџеми: Ви благодарам претседателе.

Се пријавив да реагирам или да се информирам во врска со точката 7, но по се изгледа брзо се случи, не се забележаа пратениците кои сакаа да земат збор во врска со Предлогот на закон за цивилни инвалиди од војната.

Конкретно ме интересира, или во детали, ако има можност, се разбира, во каква позиција или колку се опфатени инвалидите, конкретно цивилните инвалиди кои претрпеа, страдаа во 2001 година? Дали се еднакви и рамноправно опфатени, без разлики или на посебен начин?

За жал, мислам дека има еден метеж, турбуленција, бидејќи имаме закон за цивилни инвалиди од војната, додека во 2001 година имавме непрогласена војна. Но, и покрај тоа беше војна или од тој конфликт, како што го нарекуваме во последно време, страдаа многу луѓе кои денеска се инвалиди и за кои треба некој да се грижи, и некој треба да сноси вина.

Затоа, ме интересира, предлагачот на овој закон да даде објаснување во однос на овој слој и оваа моја дилема во однос на овие граѓани, за периодот што го нагласив. Ви благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Ја поминавме точката 7, по однос на тој закон.

Инаку, по однос на вашето барање предлагачот, односно министерот може преку пратенички прашања да даде објаснување.

Следен за процедурално е г-ѓа Топузова Каревска Роза. Повелете.

Роза Топузова Каревска: Благодарам почитуван претседателе.

Сакав да реагирам на вас, меѓутоа со оглед на системот за гласање, кој се пријавува за гласање, кој се регистрира за процедурално, не може да се следи, па затоа доаѓа до една ваква збрка.

Мојата реакција се однесува на тоа, од ден на ден се повеќе се гледа апсурдноста на овој набрзина донесен Деловник, за неколку секунди. Навистина е недопустливо да се упатуваат граѓаните за измените на законите што нив ги допираат, ги бараат во Службен весник.

Ако е така почитуван претседателе, за што доаѓаме овде 120 пратеници, за што земаме месечно плата, за што го трошиме Буџетот на Република Македонија? Ако еден пратеник, конкретно говорев за Законот за заштита на правата на пациентите и барање на правата за заштита на докторите и останатите здравствени работници. Ако еден пратеник зема двојно

поголема плата од еден доктор - специјалист кој не е излезен од операциона сала и ние, при тоа, не можеме овде да го искажеме нашиот став и мислење, навистина која е апсурдноста на овој Деловник?

Барам, ве молам, најсериозно да го разгледате овој проблем, да се даде можност да се искаже ставот, граѓаните да разберат за што се работи, затоа што ни ја дале довербата да работиме во нивен интерес. Не ни дале доверба да доаѓаме, да ги стегаме копчињата, да брземе дома да гледаме ракомет или кошарка, а при тоа да не водиме воопшто сметка за нивните интереси и тие да не знаат кога и како можат да си ги остварат своите права, без разлика дали се работи за воените инвалиди, дали се работи за заштита на правата на пациентите или било кој друг закон.

Почитуван претседателе, сакам да го вратиме дигнитетот на Собранието и, како што вие кажавте првиот ден, да ова биде навистина храм на демократијата. Вака се претворивме во креатури и смешни фигури што само ги стегаме копчињата. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Продолжуваме понатаму.

Минуваме на точката 10 - Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за помилување - второ читање.

Извештаите на Комисијата за политички систем и односи меѓу заедниците, како матично работно тело и на Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија ви се доставени.

Комисијата за политички систем и односи меѓу заедниците, како матично работно тело и Законодавно-правната комисија не поднесоа дополнет предлог на закон бидејќи на нивните седници не беа усвоени амандмани што е услов за изготвување на дополнет предлог на закон.

Со оглед на тоа што не е поднесен дополнет предлог на закон на кој што може да се поднесуваат амандмани за седницата на Собранието, преминуваме на одлучување по Предлогот на законот во целина.

Предлогот на законот во целина го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласање.

Вкупно гласаа 72 пратеници. Од нив за Предлогот на законот гласаа 60 пратеници, воздржани нема, 12 против.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување и дополнување на Законот за помилување.

Минуваме на точката 11 - Предлог на закон за ловство - прво читање.

Предлогот на законот и извештаите на Комисијата за земјоделство, шумарство и водостопанство, како матично работно тело и на Законодавно-правната комисија ви се доставени, односно поделени.

Отворам општа расправа.

Ги повикувам предлагачот и пратениците кои сакаат да говорат по општата расправа по Предлогот на законот да се пријават за збор.

По однос на првото читање пријавени за збор се: министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, г-динот Пејковски Живко, г-динот Ќуркчиев Никола, г-динот Шукарев Васко, г-динот Шамбевски Оливер, г-ѓата Топузова Каревска Роза.

Молам, листинг на пријавени.

Има збор г-динот Ацо Спасеноски, министер за земјоделство, шумарство и водостопанство, повелете.

Ацо Спасеноски: Благодарам претседателе.

Почитувани пратеници,

Целта за донесување нов текст на Законот за ловство е обединување на искуствата од досегашното спроведување на постојниот закон, дефинирање на ловните видови на дивеч и регулирање на нивниот режим за одгледување и заштита.

Во изработката на овој закон се применува начелото за транспарентност во постапката. При изработката на текстот на законот консултирани се сите субјекти кои на директен и индиректен начин се засегнати од законот: корисници на дивечот во ловиштата, кои го спроведуваат овој закон, Шумарскиот факултет од Скопје на кој што се изучува предметот ловство и ловно стопанство и сите релевантни државни институции кои имаат влијание во оваа област.

Решенијата што се дадени во Предлогот на законот во текстот, се: ефикасно регулирање на проблематиката на првенствено заштита и користење на дивечот преку воведување на документација за евиденција за користење на дивечот, нејзините делови и трофеите, евиденција во преработувачката на дивечот и неговите делови, како и вкупниот проблем на застреланиот дивеч, делови од дивеч и трофеите од дивечот.

Превентивните мерки за заштита на дивечот, имплементирани во овој закон, се спроведуваат со заострување на казнената политика. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Има збор г-динот Пејковски Живко, повелете.

Живко Пејковски: Почитуван претседателе, почитуван министре, почитувани пратеници,

Комисијата за земјоделство, шумарство и водостопанство на својата седница одржна на 23 јануари 2009 година го разгледа Предлогот на законот за ловство и даде зелено светло да се препрати до вас, почитувани колеги.

Ќе ми дозволите да искористам дел од преостанатото време и да дадам свој коментар во врска со Предлогот на законот за ловство.

Пред нас е Предлог на закон со предзнакот на Европската унија. Законот за ловство донесен во 1996 година и концепциски и компитабилно е со

искуствата од западните земји. Потребно е измените и дополнувањата на Законот извршени во 1996 година, 1997, 2004, 2007 и 2008 година да се вградат во нов текст како и да се изврши доприцизирање на текстот на Законот.

Ако добро го погледнавте текстот на Предлогот на законот, во завршниот текст ќе видите дека голем број прописи се преземени од искуствата на земјите од Европската унија што имаат поголема традиција, култура и дисциплина во ловството.

Целта на предлагачот, на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство е сосема јасна.

Прво, тоа што го спомна и министерот, обединување на искуствата од досегашното спроведување на Законот, дефинирање на ловните видови на дивеч, регулирање на нивниот режим за одгледување и посебно, колеги пратеници, заштитата, како еден од главните приоритети на овој предлог на закон.

Самиот факт што поголем дел од текстот е преземен од Законот за ловство донесен во 1996 година, тоа знажи дека и тој Закон бил добар. Меѓутоа, се поставува и друго прашање колку и на кој начин се штител, се ценел, се почитувал Законот за ловство, како се однесувале сите актери во оваа област, почнувајќи се од ловците, ловочуварите, друштвата, концесионерите, па на крајот и претставниците, би рекол, задолжени од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Со оглед на фактот што во одредени ловни подрачја во Македонија одредени врсти на дивеч се реткост или сосема се истребени, јасно може да се констатира дека постоела и се уште, за жал постои негрижа, недисциплина, некултура и недоследности на дел од актерите во оваа област.

Дополнително проблеми во ловството се усложнуваат од елементарните непогоди, пред се од пожарите, така што одредени ловишта во Република Македонија се речиси празни.

Еден од посериозните проблеми, со кои што се соочува оваа дисциплина и голата сеча на шумското богатство, што во голема мера го ограничува и намалува дистриктот на опстојување на дивечот.

Ловењето со користењето на недозволените средства, непочитување на ловостојот, како и претходно наведените фактори, за жал, ја прават ситуацијата таква каква што е.

Од тие причини, крајно време е секој од актерите од оваа дисциплина да го почитува законот, да го штити и негува тоа што е дар од природата, да го цени она што не е негово, а има право на опстанок.

Луѓето кои се платени заради постоењето на оваа дисциплина, чесно да си ја заработуваат својата плата и чесно да ја сочуваат својата служба. Потребна е добра соработка на сите структури: ловци, ловочувари, сојузи, Министерството за внатрешни работи и судии.

И сосема на крај, да не заборавиме дека природата дава. Но затоа, треба да се почитуваат нејзините напишани закони, меѓутоа да не заборавиме дека природата и зема.

Ви благодарам на вниманието.

Трајко Вељаноски: Ви благодарам и јас.

Следен за збор е г-динот Куркчиев Никола, повелете.

Никола Куркчиев: Благодарам претседателе.

Почитувани колеги,

Сакам и во оваа можност да истакнам дека ќе го поддржам носењето на законот. Се разбира, ќе ја искористам оваа можност да укажам на некои елементи што сметам дека треба да биде поинаку решени во законот. Меѓутоа, ако ова е прво читање, треба да зборуваме околу потребата за донесување на законот, секако и во има на пратеничката група на СДСМ, сакам да потенцирам дека ние ќе го поддржиме овој закон.

Меѓутоа, почитувани колеги, како и во многу можности, сакам приближно и овој пат да истакнам дека овој закон со европско знаменце требаше многу порано да биде усогласен со директивите на Европската комисија. Но, што е, тука е.

Многу поважно е, од носењето и дополнувањето и измените на Законот, неговата имплементација.

Имплементацијата на постојниот закон што за последниве две години се менуваше 4 пати, на сите ни е јасна. При тоа сакам уште еднаш да потенцирам, дека при тоа менување на Законот, се разбира беа направени поголеми материјални штети во Република Македонија и ден денеска граѓаните на Република Македонија бараат одговор кој ќе ги надомести тие штети што ги претрпеа, особено луѓето кои се бават со одгледување овце.

Почитувани, колеги,

Без разлика, можеме да се критикуваме, може и не, но сепак добро би било да добиеме информација од министерот за тоа колкави штети се направени, со една непотребна промена на законот што скоро година дена беше во важност? Иако знаеме дека ние сме потписници и Конвенцијата на Советот на Европа е ратификувана кај нас, меѓутоа исто времено при усогласување на таа Бернска конвенција ние се оградивме од членот 8 каде што се нагласува дека државите можат, се разбира во зависност од условите, да се бара отстапување на членот 8. Се разбира дека сите претпоставувате зошто го потенцирам ова? Заради тоа што парламентарното мнозинство донесе промена на Законот и волкот, кој што во Република Македонија со години претставува дивеч што е гонет, со години во Република Македонија статистиките покажуваат дека тој е еден од најсериозните проблеми, во Република Македонија во просек годишно се убиваат околу 350 волци, статистички земено, понајмалку сите оние кои се бават со ловство, кои се инспектори и експерти во ловот, знаат дека најмногу или

најмалку таа бројка треба да се помножи со 3. Значи, повеќе илјади овци настрадале.

Нормално е дека се збунети правосудните органи, збунети се и вработените во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и не знаат да дадат одговор на прашањето кој ќе ја надомести настанатата штета.

Почитувани колеги,

Токму од тие причини ценам на Комисијата за земјоделство, шумарство и водостопанство водење плодна дебата по овој закон. Сите дискусанти, навистина, беа над нивото што можеби го заслужува овој закон, меѓутоа, сакам уште еднаш да ги поздравам, да апелирам и понатаму да имаме плодни дискусии. Се надевам дека во второто читање ќе може предлагачот, од еден навистина богат избор на предлози да ги имплементира во самиот закон.

Во оваа можност уште еднаш сакам да потенцирам дека, иако во Република Македонија има околу 250 ловишта, пред некој ден, се сеќавате, зборувавме за ловството во Република Македонија, за Државниот инспекторат, за тоа како и на кој начин се организирале инспекцијата во Република Македонија. Меѓутоа, еве уште еден пример, токму и во овј закон, што укажува дека Државната земјоделска инспекција не функционира онака како што треба. Не функционира од едноставна причина што многу, многу ловишта во Република Македонија се оставени на забот на времето. Никој не ги контролира. Никој, поточно кажано, не се осмелува да ги контролира, а која е причината за тоа, претпоставувам дека предлагачот најдобро знае. Или пак ловочуварите и државните инспектори задолжени за таа област.

Сакам и во оваа прилика да потенцирам дека жалам што навистина надлежните во Министерството не си ја гледаат работата како што треба и посебните водостопански основи кои што мораат да бидат донесени за одреден број на ловишта во Република Македонија сеуште не се донесени, иако беше потенцирано дека тие се во фаза на изработка, конкурсите за тие концесии ќе бидат многу брзо распишани, после изборите итн, меѓутоа само да потсетам дека во 2002 година токму тие, можеби исти луѓе биле задолжени, каде што имавме наплата само околу 4%.

Меѓутоа, почитувани колеги, основното прашање е што се случува во ловиштата во овој момент во Република Македонија. Токму онаму каде што е истечена посебната водостопанска основа, бидејќи сите знаете дека тоа е еден посебен, би рекол плански документ кој што трае само 10 години, во кој што се определуваат само посебните услови кои што мора да бидат обезбедени во ловиштето, каде што Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за секое ловиште посебно мора да има податоци за граници, структура, намена, пристап на ловиштето, природните услови, бројноста на дивечот што се наоѓа таму и се

разбира за заштитните мерки, уреденоста, приходите, расходите итн.

Се поставува прашањето како може некој да го контролира ловиштето во Скопје кога е истечена водостопанската основа. Како може некој да го контролира ловиштето во Гевгелија, во Валандово, во Демир Хисар итн. Значи, можеме да констатираме дека инспекторите одамна не си ја гледаат својата работа и не ја извршуваат како што треба.

Се разбира, кога некој не ги контролира состојбите јасно е дека и концесионерите нема да ги плаќаат своите долгови заради тоа што никој не може ни да претпостави што се лови, или што се случува во тие ловишта.

Претпоставувам дека голем број на службени лица во Министерството знаат дека повеќе од една година овие ловишта работат, едноставно кажано, на диво, а тоа не смее да се случи. Така е и во ловното друштво "Фазан", така е во ловното друштво "Орел" Гевгелија, Демир Хисар, Валандово итн. Меѓутоа, она што ние мора да го кажеме, тоа е зошто некој не сака да го спроведува законот. На крајот на краиштата се поставува прашањето, кога тоа, треба ли да чекаме да завршат изборите за да се распише конкурс и за Гевгелија, и за Скопје, и за Валандови, и за Демир Хисар, да не набрујувам. Тоа значи дополнителни три четири месеци и од овој момент состојбите ќе бидат вон контрола.

Значи ловиштата ќе бидат оставени сами на себе.

На Комисија споменав дека во членот 8 се надевам дека предлагачот уште еднаш ќе размисли дали понуденото решение е како што треба. Се работи за објектите кои што треба да бидат изградени. Се согласувам дека и овој пат срната да не биде под трајна заштита, туку под ловостој, а тоа значи дека во определен период на годината може да се лови. Меѓутоа, ако зборуваме за членот 8 се поставува прашањето не само да се експлоатира некое ловиште, туку и да се инвестира во него. На таков начин секој оној кој што поседува 1,500 хектари земјиште, кое што навистина претставува едно природно богатство, ако само за десет години гради објекти сигурно дека тие ќе бидат редуцирани онака како што дозволуваат матријално финансиските услови.

Бидејќи времето истекува сакам да потенцирам да се обрне внимание на членот 17 и на членот 35 за банкарската гаранција, имајќи ја предвид материјално финансиската состојба на голем број на ловни друштва во Република Македонија.

Уште еднаш потенцирам дека ќе гласаме за носење на овој закон.

Трајко Вељаноски: Благодарам.

За реплика се јави господинот министер за земјоделство, шумарство и водостопанство, повелете.

Ацо Спасеноски: Благодарам.

На пратениците малку би им објаснил околу деловите на концесионарањето, за да не се добие

погрешна слика дека секој што сака може да прави со ловиштата.

Ловиштата се дадени на концесии и секој концесионер е должен во секој момент да ја има бројната состојба на дивечот која му е предадена на користење и на управување на тоа ловиште. За тоа имаме посебна инспекција, тоа е Државната инспекција за шумарство и ловство.

При контролирањето во право сте, изминатите години, пред 2006 година многу од ловиштата, само 4% имаше плаќање концесија. Со воведување на контролата сите ловишта во Македонија ја имаат платено концесијата, а тие десетина ловишта кои ја немаат платено концесијата, концесијата им е одземена.

Во моментот истечени се 50-тина договори за концесионирање, затоа што за тие 50-тина се изработени водостопанските основи.

Во овој момент иако тендерот за регионот за Скопје беше објавен, иако се подготвени тендерите за уште два три региони во Македонија за објавување, поради изборите не може да се спроведе давање под концесија, но тоа не значи дека кој што сака може да прави во тие ловишта, туку концесионерите кои го имаат ловиштето се должни, шумската полиција, Инспекторатот за ловство се должни да го контролираат дивечот.

Што се однесува до банкарската гаранција, тоа е токму за да се воведат ред во концесионирањето и за исполнување на обврските, затоа што во водостопанската основа точно ќе се предвиди и се предвидува што треба да изгради, што треба да вложи самиот концесионер за да можеме ловството, за разлика од досегашната пракса каде што ловството се користеше за месо да го смениме ловството да биде доходновна гранка од каде што и другите гранки би можеле да имаат корист и да се остваруваат приходи. Значи, банкарската гаранција е токму заради спроведување на она што е пропишано во водостопанската основа.

На крајот уште еднаш би потенцирал дека ловството и тие концесионери кои ги користат ловиштата не можат да прават што сакаат, мора да ги чуваат ловиштата.

Трајко Вељаноски: Благодарам.

Контра реплика за господинот Никола Ќуркчиев, повелете.

Никола Ќуркчиев: Благодарам претседателе.

Почитуван министер,

За волја на вистината ќе признам јавно дека не очекував денеска да бидете во Парламентот. Очекував дека ќе бидете некаде на барикадите низ патиштата во Република Македонија и ќе поразговарате со млекопроизводителите. Ќе се обидете да го решите нивниот проблем, барем да им објасните што е тоа што се случува, или да ги слушнете. Меѓутоа го средивме млекопроизводството во Република Македонија, сега отидовме на ловството.

Зошто ми реплицирате за тоа што е апсолутно јасно дека концесиите се изминати, за

функционирање на ловиштата, според законот за секое ловиште се потребни водостопански основи.

Кажете јавно кој ќе ја надомести штетата што ја направивте со измени и дополнувања на Законот и колку илјади овци се убиени во Република Македонија. Кажете дека не е точно. Колку барања има во Министерството? Можеби има само 10, можеби ова се шпекулации, можеби има 10 илјади, кажето го тоа јавно да знаат граѓаните.

Трајко Вељаноски: Благодарам.

Има збор господинот Васко Шутаров, повелете.

Васко Шутаров: Благодарам почитуван претседател, почитуван министер, почитувани колеги.

Има една мисла од таткото на индиската нација Махат Ма Ганди кој што има кажано "кажете ми за еден народ или општество како се однесуваат кон животните, па ќе ви кажам како народ и општество се тие".

Новиот Закон за ловство во Република Македонија го носиме во еден простор на две изразени светски тенденции.

Едната тенденција е секаде зголемениот интерес за заштита на животните.

Вториот изразен момент е тоа дека ловот не е само спорт, не е само веќе благородничко хоби како во минатите времиња и векови, туку и стопанска гранка или начин за преживување на одредени региони и начин за стопанска гранка која може да биде доходновна.

Република Македонија е многу интересна од тој аспект. Важи за еден природен резерват и за многу ретки животни кои што ги нема во другите балкански земји, а во Европската унија посебно и посебно интересен резерват за птици и ретки видови птици. Посебно интересни од тој аспект се Тивешијата и Малишевијата за кои се има констатирано дека поседуваат 120 видови птици.

Гледајќи ги законите на соседните земји можам да забележам дека во нашата систематизација на видови птици има 40-тина, некаде и 60 видови птици повеќе отколку што евидентирале соседните земји.

Тоа само го покажува интересот на странските туристи и на странските ловци за ловниот фонд во Република Македонија.

Од тие причини сметам дека овој Закон за ловство така систематизирано и комплексно како што денеска го имаме на нашите работни маси прв пат после 1996 година е навистина вреден за дискусија во првото читање и сакам да акцентирам два моменти кои што се посебно вредни и за кои што посебно вреди да ги почитуваме.

Тоа се членот 1 и членот 2 кои што во најголема мера ја покажуваат сложеноста и важноста на оваа материја.

Членот 1 вели: "Со овој закон се уредува:

1. Одгледувањето,
2. Заштитата,

3 и 4. Ловењето и користењето на дивечот и неговите делови."

Значи се акцентира прво одгледувањето и заштитата, па ловењето и користењето, а не обратно како што во пракса често мислиме дека ловството постои само заради ловењето и користењето.

Член 2, што е многу важна категорија: "Дивечот е во државна сопственост и како добро е од општ интерес на Република Македонија".

Што значи тоа во пракса? Тоа во пракса значи дека грижата за дивечот е изворедно важна материја.

Во досегашното искуство Република Македонија го имаше првото концесионерско искуство од сите соседни земји и беше добар пример кој што се имплементираше и во другите држави.

Со оваа законска материја што денеска ја носиме концесионерите имаат зголемен број на обврски, не може да се однесуваат домаќински. Не може да се однесуваат неодговорно кон дивечот кој што им е даден на користење, меѓутоа сметам дека законодавецот можел према концесионерите да има и малку пообврзувачки одредби. Сметам дека обврските кон концесионерите се сеуште помалку либерални. Зошто го велам ова?

Во изминатите десет години на 249 ловостопански основи или 249 простори кои што се дадени под концесија, од кои што и министерот кажа дека 50-тина веќе се истечени, во 2009 година ќе истечат уште 150, а во 2010 година уште 49. Значи последните концесии ќе истечат 2010 година.

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство треба да направи евалуација како овие концесионери стопанисувале во изминатите десет години. Ако само во 1% или промил поверуваме во ловечките приказни ќе констатираме дека не секогаш концесионерите стопанисувале со дивечот онака како што Законот за ловство од 1996 година ги терал да се однесуваат.

Значи, ги проанализиравме одредбите за концесионерство во сите соседни држави. Понекаде се и оргидни, постегнати одредбите.

Во Република Хрватска концесионерот ако не плати концесија во текот на тековната година му се одзема правото за концесија. Таква одредба во нашиот закон нема.

Во Република Хрватска, концесионерите плаќаат и до 50% од вкупниот приход од дивечот. Нашата одредба вели 20%. Така сме се одлучиле и да се обидеме во пракса да видиме дали е тоа добро или не.

Но, сметам дека одредбата за редовно плаќање на концесија и одредбите за евалуација, дали концесионерот ги спроведува одредбите од Законот за ловство се навистина многу битни.

Она што сакам исто така да го потенцирам, го кажав и на Комисијата за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Два члена од Законот кои што ќе ги елаборираме во второто читање во матичната комисија оставаат можност за мали замки поради кои што може да ни пропадне Законот за ловство, а директно се однесуваат за имплементирање на двете директиви кои што се нагласени во Законот за ловство. Тоа се членот 19 кој што ги третира другите птици кои што не се дивеч.

Значи, славејот, пред некој ден имавме случај на царински терминал да се најдат во резервна гума 150 славеи, што значи дека се многу вносни за бизнис, интересни. Во членот 19, кој што е малку неодреден вели: забрането е ловење, чување, купопродажба на птици како и уништување на гнезда, собирање, присвојување или уништување на младенчиња, на јајца и на птици кои не претставуваат дивеч, а се корисни за земјоделството и шумарството.

Има птици кои што не се корисни за земјоделството и стопанството, не постојат заради човекот, но во биодиверзитетот постојат заради себе и треба така да биде. Значи се една алка од синцирот од биодиверзитетот и тука немаме нешто посебно да филозофираме. Една од тие птици е славејот.

Членот 54, исто така постои можност да биде замка во која што една од директивите можно е да биде злоупотребена, а тоа се одредбите за забраната за ловење дивеч, во кој што се иземени средства кои што треба да бидат забранети, а тоа се акустичните и оптичките мамки, кои што посебно можат да бидат злоупотребени во уништувањето на птиците.

Ловецот како еден од аглите, како еден од столбовите на триаголникот ловец - дивеч - концесионер, неговите обврски, права и задолженија се дефинирани само во членот 58 и во делот од казнените одредби.

Сметам дека во Република Македонија, според мои информации има најмалку 25 илјади ловци, тоа е една цела вооружена армија која што се однесува понекогаш по одреден кодекс, морале, етички и која што се држи до одредбите од Законот за ловство, но не е секогаш така. Постојат 60-тина ловечки друштва и сметам дека во поимникот, во членот 3 мора да го има ловецот. Законот за ловство го носиме најпрво заради дивечот како национално, државно богатство, но не може од членот 3 да биде иземен главниот субјект, а тоа е ловецот.

Сметам дека овие неколку моменти кои што ги нагласив пред второто читање ќе бидат елаборирани на матичните комисии и дека по нив ќе дискутираме.

Имав одредена дилема која што се надевам дека пред матичната комисија исто така ќе биде продискутирана аналитички, а тоа е третманот на дивата мачка, за која што имаме сериозни информации дека е пред истребување и дека е многу ретка и нема никаков заштитен третман.

Значи, ќе сакам од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство пред второто читање во Комисијата за земјоделство да

продискутираме зошто ова животно кое што е заштитено во сите соседни земји кај нас има третман на дивеч без заштита. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Следен за збор е господинот Оливер Шамбевски, кој не е тука и го губи правото за збор.

Има збор госпоѓа Роза Топузова Каревска, повелете.

Роза Топузова Каревска: На самиот почеток почитуван министер на самиот почеток сакам да го изразам моето жалење што навистина парламентарното мнозинство не најде односно не сметаше дека е потребно да во овие тешки моменти и кризата што се случува во Република Македонија да се проговори за состојбата во млекопроизводството во нашата земја и ноншалантно ја отфрли информацијата побарана доставена до колегите од СДС. Мислам дека во моменти кога е тука министерот за земјоделие како еден од најодговорните и најповиканите да даде одговор на оваа состојба можевме да го искористиме неговото присуство и да проговориме.

Жал ми е што колегата Шамбевски според Деловникот кој што и тој го гласаше го изгуби правото на збор затоа што две секунди не беше во салата.

Трајко Вељаноски: Добро, ама не се буни за тоа што го изгуби правото.

Роза Топузова Каревска: Но, тоа е колега и морате да го прифатите тоа и тоа е апсурдноста на Деловникот, во таква апсурдна ситуација ќе се наоѓате сами вие туку и граѓаните на Република Македонија кои што ќе мора сите измени наместо ние да им ги објасниме да ги читаат во Службен весник.

Трајко Вељаноски: Госпоѓа Роза Топузова Каревска, единаесетта точка е - Предлог на закон за ловство, повелете за тоа зборувајте, кога ќе дојде точка за Деловникот, тогаш ќе зборувате.

Роза Топузова Каревска: Па, бидејќи немаме можност многу да говориме претседателе, еве еден коресен предлог, наместо 120 пратеници да доаѓаат овде може на секое семејство да им се подели по еден службен весник секогаш поефтино ќе ја кошта државата, ако е целта тоа граѓаните сами да ги читаат законите, наместо да ги слушаат оние што ги избрале, сами да си читаат во службен весник.

Благодарам почитуван претседателе, ќе се вратам на точката и се надевам дека Министерство за земјоделие, шумарство и водостопанство сосема сериозно ќе ги сфати доколку министерот слуша и нека го заврши разговорот со почитуваниот колега, ќе ги сфати овие забелешки. Имавме многу сериозни забелешки дадени на овој закон и од колегата Куркчиев и од колегата Шутаров кој се осврнаа на некои членови кој што во суштина се косат со директивите кои што овде се наведени. Мислам дека министерот ќе посвети внимание особено на членот 19 кој што сметам дека треба да биде

многу попрецизно обработен, за да не се дојде до одредени заблуди кои штои ќе бидат спротивни на директивите.

Јас би сакала да укажам дека овој закон е многу значаен и добро е што носиме ваков закон, меѓутоа исто така мојата цел беше да го прашам министерот кој ќе биде одговорен за штетите кои што настанаа со измените на законот во 2007 година со забрана на ловот, со заштита на волкот. Јас ги имам собрано најголем број на документи и написи, но еве ќе ме упати најверојатно претседателот за пратеничко прашање и ќе го поставам до министерот за бројот на преку 1000 овци, па дури видовме дека имаше закана со законот кој што беше за забрана на ловење на волкот, со закана и по човечки животи, волците им слегаа на луѓето во селата, дури и во поголемите населени места на периферијата на градовите, им беше закана не само за стоката, туку и за луѓето, особено за децата. Тому поради тоа, почитуван министер, имате уште поголем одговорност добро да размислите пред да го донесете овој закон односно сите овие добронамерно забелешки кои што биле искажани во Комисијата за земјоделство и шумарство да бидат земени предвид, забелешките кои што беа искажани, иако не многу и оние малку на пленарната седница само од двајца колеги, од колегата Куркчиев од парламентарната опозиција и колегата Шутаров од парламентарното мнозинство ќе ги земете предвид и нема да ни се случува да имаме некои апсурдни одредби како што имавме во Законот за јавна чистота за кој што овде се смееше полвина од собраниската сала и во таа насока би сакала да укажам на членот 79 каде што вика, со глоба во износ од 1500 до 3000 евра во денарска противредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице ако лови, прогонува или вознемирува дивеч под заштита. Мислам дека овде зборот вознемирува дивеч под заштита во реченицата не е баш насоодветен и јас не знам што се подразбирате под тоа вознемирува дивече под заштита. Можеби со тоа што некој ќе попмине покрај ловиштето и да го вознемири дивечот или покрај некое место каде ете живее тој дивеч по заштита, не значи дека тој со неговото присуство ако го вознемирил дека ќе биде казнет. Затоа ве молам, да не ни се случи како со Законот за заштита на волците повторно да имаме некои апсурдни одредби во овој закон повелете, сметка и земете ги предвид амандманите кои што ќе ви бидат доставени од опозицијата и од парламентарното мнозинство. Немојте амблук само поради тоа што се амандмани кои што ќе ги достави опозицијата да бидат отфлени, мораме да имаме јасни и прецизни одредби за да не ни се случува ви медиумите да читаат дека волците ги нападнаа луѓето, волците ги изедоа овците, растргнато стадо од овци итн., затоа што мораме да признаеме дека се прават грешки, но умен и разумен е оној човек што врз основа на грешките извелкува заклучоци и не ги повторува натаму туку гледа тие грешки што е можно да ги поправи. Ако сега продолжиме и покрај сите укажувања на

опозицијата да ги оставиме некои одредби со кои што ќе имаме недоречени и јасно недефинирани членови, многу лесно може повторно да се најдеме во слична ситуација, иако морам да признам овој закон сепак во голема мера е добар, издржан и усогласен со европските директиви и токму поради тоа во оваа фаза јас ќе дадам поддршка на законот за ловство. Ви благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

За реплика е јавен господинот Колески Марјанчо, повелете.

Марјанчо Колески: Почитуван претседателе.

Почитувани пратеници, сакам да и реплицирам на колешката Роза Топузова Каревска и да и кажам дека најголем пустош на дивеч во ловиштата е направен кога министер за земјоделство, шумарство и водостопанство беше господинот Славко Петров. Исто така сакам да кажам дека во државното ловиште во Ѓевѓелија од 2003 до 2006 година беше уништен целиот дивеч што го имаше таму. Сега, моментално има некаде околу 200 прасиња подмладок, елени и други видови на дивеч. Благодарам

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Контра реплика госпоѓа Роза Топузова Каревска, повелете.

Роза Топузова Каревска: Благодарам почитуван претседателе.

Сакам да му укажам на колегата дека најголема штета како за сточарството така и за луѓето им беше нанесена со Законот за заштита на волкот и кога беше загрозен и животот на луѓето. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Бидејќи е исцрепена листата на пријавени за збор, констатирам дека општата расправа по Предлогот на законот е завршена.

Врз основа на извештаите на Комисијата на земјоделство, шумарство и водостопанство, како матично работно тело и Законодавно-правната комисија и расправата на седницата на Собранието, на Собранието му предлагам да го усвои селдниот заклучок:

1. Предлогот на законот за ловството е прифатлив и може да се даде на натамошно односно на второ читање.

2. Овој заклучок заедно со стенографските белешки од седницата на Собранието да се достави до Комисијата на земјоделство, шумарство и водостопанство и Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија.

Предложениот заклучок го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 56 пратеници, сите 56 гласаа за, нема воздржани, нема против.

Молам службите да утврдат точен број на пратеници присутни во салата, со тоа што овие пратеници кои сега влегуваат да не ги бројат во

бројот на пратеници што биле присутни за време на гласањето.

Во моментот на гласањето и сега нема доволно број на пратеници, не е полноважно гласањето и ги молам пратениците да влезат во салата за да прејдеме на гласање.

Има доволен број на пратеници, за да прејдеме на гласање.

Повторно го ставам предложениот заклучок на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 61 пратеник, сите 61 гласаа за, нема воздржани, нема против.

Констатирам дека Собранието го усвои предложениот заклучок.

Минуваме на точка 12 - Прелдог на закон за изменување и дополнување на Законот за основање на јавно претпријатие Македонска радио дифузија - прво читање.

Предлогот на законот, извештаите на Комисијата за транспорт, врски и екологија како матично работно тело и на Законодавно-правната комисија ви се доставени односно поделени.

Отворам општа расправа.

Ги повикувам предлагачот и пратениците кои сакаат да говорат по општата расправа по Предлогот на законот да се пријават за збор.

Благодарам.

За збор се јавија господинот Макрадули Јани, заменикот министер за транспорт и врски, господинот Станковиќ Емилијан, госпоѓата Грковска Лошкова Славица, госпоѓата Димеска Катерина, госпоѓата Бендевска Весна, господинот Лазаров Јован, госпоѓата Шеќеринска Радмила и господинот Алити Рафис.

Има збор заменикот министер за транспорт и врски, повелете.

Молам службите да достават листинг на пријавени пратеници за збор, повелете.

Љупчо Димовски: Благодарам претседателе.

Дозволете ми порецизно да го образложам предлогот на законот за изменување и дополнување на Законот за основање на Јавното претпријатие Македонска радио дифузија. Имено, Јавното претпријатие Македонска радио дифузија - Скопје основано од Владата на Република Македонија со законот за основање на Јавното претпријатие Македонска радио дифузија донесен е во 1998 година како јавен радиодифузен оператор на територијата на Република Македонија вршењето на дејноста на јавното претпријатие е на начин и под услови определени со законот за радио дифузна дејност, Законот за електронски комуникации, Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство, Законот за јавните претпријатија како и со овој закон.

Според дефинираните европски стандарди за квалитет на радио дифузниот сигнал Јавното претпријатие преку своите капацитети обезбедува

покривање со телевизиски сигнал на 98 % од населението во Република Македонија како јавен радио дифузен оператор за македонската телевизија обезбедува услуги за пренос и емитување на радио и телевизиски програми, размена на аудио и видео настан и материјали низ целата територија на Република Македонија и со стрнаство, а во поголем дел свиоте услуги ги нуди како услуги од пасивен тип и на трговски радио дифузни друштва преку изнајмување на простор на 135 објекти кои ги поседува и антенските столбови, како и напајување со електрична енергија.

По донесувањето на Законот за електронски комуникации и Законот за радио дифузна дејност во кој се редифинираа правилата и односите на телекомуникацискиот пазар, но и со појавата на новите методологии во системот на пренос на телевизиски сигнали, дигитална, терестријална телевизија, Законот за основање Јавното претпријатие Македонска радио дифузија е услоглесен со наведените прописи.

Исто така, законот за основање на јавното претпријатие не е усогласен со измените на Законот за јавните претпријатија од 2002 до 2007 година особено со член 12 од измените во 2006 година по однос на утврдување на транспарентноста и ефикасноста на работењето, изборот на органите на управување и нивното работење, а во согласност со двете директиви на Комисијата број 80/732 и број 2005/81 за транспарентност на финансиските односи меѓу земјите членки и јавните претпријатија.

Значајна измена на законот се предлага во члените 1 и 2 во делот на прашањето на дејноста на на јавното претпријатие, заради потребата од создавање на услови за извршување на радио дифузните и телекомуникациски услуги по пазарни услови на домашни и странски корисници, при што се прецизираат дејностите, пренос и емитување на програмските сервиси на Јавното и радио дифузен сервис, Македонска радио телевизија на целата територија на државата, пренос и емитување на програмскиот сервис наменет за активностите на Собранието на Република Македонија на целата територија на државата, развој, проектирање, изградба, одржување и употреба на јавните електронски комуникациски мрежи и средства и обезбедување на јавни електронски комуникациски услуги и контрола и мерење на квалитетот и покриеноста на територијата на Република Македонија со радио телевизиски сигнали емитувани од МРТВ, како о контрола и мерење на пречки од други радио дифузни станици.

Со предложените измени и дополнувања од член 4 став 1 алинеја 4 во Предлог законот Јавното претпријатие својата дејност ќе ја извршува преку дигиталниот мулти плекс, што всушност подразбира нова дигитална земска телевизиска мрежа која ќе зрачи дигитален телевизиски сигнал кој во себе ќе содржи од 4 до 8 телевизиски дигитални програми, доколу се оди на компресија

МБ Г 4 од кои два припаѓаат на Македонската радио телевизија, еден на собранискиот канал и еден слободен канал. Микробрановите преносни врски од член 4 став 1 алинеја 5 се врски за пренос на радио телевизиските програми од студијата на Македонската телевизија до предавателните мрежи. Микро брановите аналогни преносни врски вршат пренос на аналогни и радио програми и целосно се пополнети со програмите на Македонската радио телевизија и собранискиот канал.

Исто така, микро брановите дигитални преносни врски вршат пренос на сите видови дигитални сигнали, вклучувајќи дигитален видео сигнал, дигитален аудио сигнал, дигитален телефоски сигнал за фиксна и мобилна телефонија, интернет сигнали, дигитални информации и други дигитални сигнали. Воедно со предложните измени и дополнувања на законот се врши прецизирање и дополнување на одредбите заради нивна подоследна реализација. Во согласност со обврските што ги има презмено Република Македонија, програмските сервиси на МРТВ потребно е да бидат достапни до сите граѓани во аналогна и дигитална форма, а имајќи ја предвид обврската на Република Македонија кон Меѓународната унија за телекомуникации премиот од аналогна во дигитална форма да го обезбеди до 2015 година. Со овој закон јавното претпријатие се задолжува до 2012 година да изгради еден дигитален мултиплекс за пренос и емитување на програмските седници на МРТВ на Собранискиот канал врз основа на студијата Стратегија и акционен план за премин од аналогна на дигитална земска телевизиска мрежа усвоена од Владата на Република Македонија и обезбедените средства од Буџетот на Република Македонија.

Во Предлогот на законот за изменување и дополнување на Законот основање на Јавното претпријатие Македонска радио дифузија во членовите 5 до 12 детално се регулираат правата, обврските и менувањето и разрешувањето на органите на Јавното претпријатие. При ова потребно е да се истакне дека со измените директорот да се избира од страна на Управниот одбор по објавен конкурс, наместо постојното решение од страна на Владата.

Исто така, со членот 6 од предлогот се пропишуваат условите за лица кои можат да бидат именувани за членови на управен одбор, а со членот 9 услови за членови на Надзорниот одбор, што е во согласност со Законот за јавните претпријатија. Барање мислење во Советот за радио дифузија, како што е предвидено во постојниот закон не се предвидува со измените на Законот од причина што согласно Законот за радио дифузна дејност Советот за радио дифузија нема такви надлежности.

Во членот 13, со измените на член 16 став 1, наведени се изворите на средствата за работење и развој на јавното претпријатие од радиодифузна такса дел, од Буџетот на Република Македонија, од приходите кои се остваруваат со

обезбедување на јавни електронски комуникациски услуги, во кои не е опфатен преносот и емитувањето на програмските сервиси на Македонската радио телевизија, од кредитни средства, донации и други извори во согласност со Законот.

Исто така, со измените се обезбедуваат законски услови на Јавното претпријатие да врши и комерцијални услуги во областа на електронските комуникации, самостојно, или по пат на јавно приватно партнерство, се со цел, да може да обезбеди сигурни и стабилни извори на финансирање, со целосно почитување на принципите за спречување на недозволена државна помош, како не би се нарушил телекомуникацискиот пазар.

Согласно член 13, став 4 од Предлогот на законот, обврските на Јавното претпријатие за водење на посебно сметководство за активностите поврзани за обезбедување на јавните електронски телекомуникациски услуги, кои не се наменети за вршење на преноси и емитување на програмските сервиси на Македонската радио телевизија и собранискиот канал, како и членот 14 со додавање на нов член 16-а, со предложениот анекс од Матичната комисија за транспорт и врски и екологија, се регулира транспарентноста во утврдувањето на ценовникот на Јавното претпријатие за цените на комерционалните услуги, кои ќе се одобруваат од Владата на Република Македонија, по претходно мислење на Агенцијата за електронски комуникации и Комисијата за заштита на конкуренција, со што ќе се оневозможи рушење на конкуренцијата на пазарот во поглед на давањето на овие услуги и што произлегува од усогласувањето со директивите од Комисијата, односно измените на Законот за јавните претпријатија, а во насока да се спречи можноста од нарушување на пазарот преку државна интервенција.

Со Предлог законот се пропишуваат параметрите кои што ги содржи ценовникот на Јавното претпријатие за обезбедување на јавните електронски комуникациски услуги со обврска истиот да биде објавен на веб страницата на Јавното претпријатие, кои произлегуваат од усогласувањето со директивите, со измените на Законот за Јавното претпријатие и со Законот за електронски комуникации.

Со Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за основање на Јавното претпријатие Македонска радиодифузија, се предвидуваат финансиски импликации врз Буџетот на Република Македонија за финансирање на преносот и емитувањето на собранискиот канал и за финансирање на специјални проекти, односно преминот од аналогна на дигитална земска телевизиска мрежа, согласно преземените обврски и студијата.

За спроведување на овој закон финансиски средства би се обезбедиле по следниве основи: со дел од радиодифузната такса за обезбедување

на услугите кон Македонската радио телевизија, од Буџетот на Република Македонија за финансирање на преносот и емитувањето на собранискиот канал и за финансирање на специјални проекти, како што е земската дигитална телевизија, приход кој би се добивал со давање на услуги на комерционалните корисници, со донации и пред се средства од Европската унија за дигитализација и комерцијални кредити од банки, испорачувачи на опрема и други позајмици.

Крајната цел што ќе се постигне со донесувањето на овој закон е обезбедување на современ, функционален, флексибилен телекомуникациски оператор на кој му се дадени обврски за покривање на дејноста од јавен интерес, аналогниот пренос на сигналот на програмските телевизии на Јавното претпријатие Македонска радио телевизија и воведување на дигитален пренос, можност за создавање на телекомуникациски услуги на пазарот во рамките на законската регулатива на комерцијална основа, обезбедување на јавниот интерес за пренос на програмските телевизии на Јавното претпријатие Македонска радио телевизија и создавање законска рамка на процесот на дигитализација според агендата на Европската унија. Благодарам.

Светлана Јакимовска: Благодарам и јас.

За збор е пријавен господинот Јани Макрадули, повелете.

Јани Макрадули: Благодарам потпретседателке и господин заменик министер и ретки пратеници кои што сте во салата од опозицијата.

Ќе се обидам во прво читање на посочам неколку точки кои што се надевам дека во дебатата потоа, ако има реална во Парламентот и во јавноста, ќе дојдеме до поинакво решение од ова што сега го гледаме тука,

Целта на овој закон не е она што го зборуваше господинот заменик министер за транспорт и врски, целта на овој закон е да дојде до приватизација на Јавното претпријатие за Македонска радиодифузија и што е нормално, да се даде во вмровски раце. И тука немаме дилема. Тоа ќе го образложам сега во мојот говор.

Процесот на дигитализација во Република Македонија за волја на вистината почнува на 29 април 2008 година, кога тогашниот вице премиер Радмила Шекеринска, заедно со норвешкиот амбасадор Виби, со помош од норвешката компанија Нера и помош од Секторот за европски интеграции во висина од 4,5 милиони евра го купуваат и го поставуваат во функција првиот дигитален линг во Република Македонија за телевизија. При што, дигиталната мрежа на микробранови врски, го зголеми неколкукратно капацитетот за потребите на Македонската радио телевизија. Оттогаш и од доаѓањето на власт на ВМРО-ДПМНЕ започнуваат два процеси. Прво еден од најкорумпираните однесувања во рамки на Јавното претпријатие за македонска радиодифузија и второто, постојани обиди да

дојде до приграбување на ова претпријатие, бидејќи во нејзина сопственост, односно во сопственост на државата и на сите граѓани се сите предаватели кои што сите и приватни концесионери ги користат и затоа во светот ретко има држава која што се решила во овој процес да влезе со масовна приватизација за да не сите оператори зависат од еден провајдер, како што за жал, тоа е во Италија, знаеме од какви причини направено. Инаку, таков друг пример во светот не постои. Затоа што не ми се верува дека некоја приватна телевизија сега ќе земе на Шапка да се качува на 2600 метри да мести предаватели, кога ги има тие од страна на државата која што треба тие услуги да ги нуди за сите по нормални цени. Затоа ме радува што некои од приватните тука пратеници, пардон, приватни телевизији пратеници, претставници, на Комисија се попуниле за овој концепт што го нуди Владата. Покрај приватните пратеници што се бунат за овој закон, кон овој закон сериозни замерки има и асоцијацијата за електронски приватни медиуми во Македонија кои што сериозно се против процесот на приватизација на ова Јавно претпријатие, од проста причина што ќе ги зголеми било кој што ќе дојде 300% цените и сите комерцијални приватни телевизији ќе ги стави во заложништво да мора да плаќаат огромни цени за остварување на комуникацијата и на врските.

Да биде трагедијата поголема, пратениците од ВМРО-ДПМНЕ на Комисија истакнале дека ова Јавно претпријатие, практично лошо работеше и се одржуваше неговото работење со средства од Буџетот на Република Македонија. И оваа е најдобра потврда, навистина, како се работеше во ова Јавно претпријатие. Најкриминално што може едно типично криминално вмровска однесување за кој што и премиерот Груевски зборуваше на инаугурацијата на господинот Иванов во Универзална сала пред некој ден. Зошто ВМРО-ДПМНЕ знае дека се работело криминално и лошо, а не презема ништо, тоа останува на начинот на кој што ВМРО-ДПМНЕ ги практикува своите директори што ги поставува во разни институции. Имено, надвор од дејноста на ова Јавно претпријатие, ова Јавно претпријатие реши самоиницијативно, или по наредба на Владата да потроши неколку милиони, од прилика 7,5 милиони евра, за проектот компјутер за секое дете, кој што не е во негова надлежност, ниту во дејнсот наведена во членовите.

Имено, Државниот ревизор, поставен од ВМРО-ДПМНЕ вели дека ревизијата констатира дека за спроведување на инсталација на напонска комуникациска мрежа за потребите на компјутеризација на основните училишта во вкупна вредност е дадена, е без претходно спроведени постапки за јавна набавка. Или, ревизијата констатира дека ниту со одлука за назначување лица за реализација на проектот, ниту со друг документ не се утврдени работни задачи за правата и одговорноста на назначените лица. Или, ревизијата констатира дека доделувањето на договорите е извршено

спротивно на Законот за јавни набавки. Имаме човек што потрошил со ВМРО-ДПМНЕ заедно 7,5 милиони евра и мува не го лази, за да се надохнади најкорумпираниот над корумпираните скандали во Република Македонија, а тоа е проектот компјутер за секое дете, надвор од дејноста на ова Јавно претпријатие, надвор од Законот за јавни набавки, надвор од сите правни односи во Република Македонија, Јавното претпријатие потроши огромни средства. И сега тоа некој треба да го прикрие. Како полесно ќе се прикрие, ќе го смениме Законот. ќе го приватизираме Јавното претпријатие од некој вмровски тазе олигар и тој тоа ќе го крие, ќе го чува некаде за да може да се прикријат сите овие криминали што се прават со проектот компјутер за секое дете. Затоа, приватните медиуми се сериозно загрижени, што се сака со овој закон да се постигне.

Прво, гледаме дека Управниот одбор ќе го постави Владата, се исклучува Советот за радиодифузија за било какво мислење, Надзорниот одбор го поставува Владата, тој што треба да го контролира финансиското работење и сето тоа ќе остане во тесна рамка на одлучување. Да потсетам, јавноста е за тоа добро запознаена. Вработените во Македонската радиодифузија на 3 октомври 2008 година упатија и писмо до премиерот во кој што велат дека 8 месеци не зеле плата. Вработените штрајкуваа. Тогаш министерот Миле Јанакиевски избегна средба со нив, бидејќи брзаше на виб средбата на промоцијата на Виб операторот да се сретне со еден естраден уметник од Хрватска. Тоа му беше поважно од штрајкот и барањето на Синдикатот на Јавното претпријатие Македонска радиодифузија. И во услови кога Јавното претпријатие 8 месеци немаше плата за своите вработени, надвор реков од Законот, за кој што е констатирано од Државниот завод за ревизија, некој се реши таму да потроши 7,5 милиони евра за дејнсот што не е во ниеден член од Законот наведена. Сега по линијата како да го прикриеме криминалот се остваруваат со Законот предуслови за почнување на процесот на приватизација на ова Јавно претпријатие, и тие потоа ќе направат еден ценовник, кој што ќе биде илјада пати поскап и кој што нема да го постигне саканиот ефект. Не постои процес на дигитализација на телевизиските програми. Инаку, ние како земја кандидат сме обврзани до 2015 година да ги фрлиме аналогните сигнали и да имаме комплетна дигитализација во земјава. Не постои процес кој што се работи само од страна на Владата. Секаде постои координативно национално тело во кое што не членуваат само вмровци, членуваат и стручњаци и експерти од Советот за радиодифузија, од Агенцијата за електронски комуникации, од некој од стопанските комори, макар некој по ваша волја што ги имате формирано од Масид асоцијацијата, од асоцијацијата на приватни електронски медиуми, значи, тоа е еден сложен процес, кој што чини многу и кој што се прави со експерти. И она што е

битно, процесот на дигитализација оди со многу субвенции и со многу стимулации за да може луѓето да ги воведуваат. Државата има примери во земји каде што ги частат граѓаните со уреди, со кодерите, дали ќе помогнат во некој друг процес, тоа зависи од една стратегија што ќе се избере. Во овој момент целта на Владата не е тоа, туку е целта да се прикрие криминалното работење во претходниот период и да си овозможат приватизација на овој исклучителен битен ресурс, кој што нема друг во земјата. Во писмето што го имаат пуштено до премиерот Груевски велат ако Телеком монополот кој под земја е многу голем, овој што е по планините, на Шара, на Пелистер е десет пати поголем монопол. Затоа пратеничката група на СДСМ има сериозни забелешки и ќе учествува во јавната дебата после ова прво читање, ако се реши некој да ја организира. Благодарам.

Светлана Јакимовска: Благодарам и јас.

За реплика е пријавена госпоѓа Димеска Катерина, повелете.

Катерина Димеска: Благодарам потпретседателке.

Јас сакам да го искажам моето мислење и во еден дел да реплицирам на почитуваниот колега и уште на почетокот да се произнесам во делот на неговата констатација со која што кажа дека главната цел со донесувањето на измените на овој Закон е всушност, приватизација. Јас ќе го кажам сосема спротивното. Значи, не се работи за таа цел. Јасно и недвосмислено е презентирани во цели кои што сакаат да се постигнат со измените на овој законски проект дека целта што треба да се постигне со донесувањето на овој закон е да се добие современ, функционален, флексибилен телекомуникациски оператор, на кој му се дадени обврски за покривање на дејности од јавен интерес.

Исто така, сакам да потенцирам дека јасно и недвосмислено е презентирани во законот дека сегашното функционирање во однос на кадровската структура на Јавното претпријатие е едно од најподготвените претпријатија од областа на радиодифузијата во Република Македонија, чии што стручни тимови се во постојана соработка со експерти од европската радиодифузна унија преку кои ги следат неговите информации за моменталната состојба во радиодифузната технологија и нејзината примена.

Она што беше искажано од почитуваниот колега дека било упатено писмо со кое што вработените сугерираат на лошата состојба во која што се наоѓа. Ние да не забораваме дека точно во таа насока е предвидената измена на овој закон со кој што се предлага да се создадат услови ова Јавно претпријатие да овозможи егзистенција и иднина на сите тие кои што работат, вклучително и на она, како што претходно кажав, тимови кои што имаат европска ориентација. Значи, да не забораваме дека во Јавното претпријатие има вработено некаде према моите сознанија околу

173 кои што треба да бидат луѓето кои што во наредниот период сериозно ќе се зафатат со работата во ова Јавно претпријатие, Благодарам.

Светлана Јакимовска: Благодарам.

Контра реплика господинот Макрадули Јани, повелете.

Јани Макрадули: Благодарам, потврда за моето тврдење е тоа што во образложението пишува дека овој закон ќе се усогласува со Законот за јавно приватно партнерство, тоа е очигледно. Прочитајте го Извештајот од Европската унија какви критики има за состојбите во Јавното претпријатие Македонска радиодифузија и во радиодифузијата во Македонија заради узурпација од страна и притисок на Владата и трето, до 2006 година вработените во Јавното претпријатие земаа редовно плата. Очигледно откако ВМРО-ДПМНЕ дојде на валст во Македонија се случи 8 месеци да немаат плата вработените во тоа Јавно претпријатие, а да се потрошат незаконски 7,5 милиони евра. И тоа ни еден закон не може да го прикрие, ни една валст тоа не може да го прикрие, односно секоја недоволна власт се труди тоа да го прикрие. А за ветувањето што велите, па слушнавме Сведмилк на кампањата со премиерот што се зборуваа, па гледаме денеска што се случува со вработените, на работ на егзистенција ги доведовте. Благодарам.

Светлана Јакимовска: Благодарам.

За збор е пријавен господинот Станковиќ Емилијан, повелете.

Емилијан Станковиќ: Благодарам почитувана потпретседателке, за жал, ќе мора почетокот и на оваа моја дискусија на општиот претрес по овој Предлог закон да ја очнам на ист начин, како што ја започнав на Законодавно-правната комисија. Значи повторно и на оваа пленарна седница го нема министерот за транспорт и врски Миле Јанакиески и повторно заменик министерот е фрлен во огин да брани нешто што е апсолутно, нелогично и воопшто не оди во насока на она што го имаат како принцип демократските држави. Тоа ќе се обидам да го кажам во мојата дискусија низ неколку факти.

Имено, под превезот на дигитализацијата и техничкото усовршување на телекомуникацискиот оператор, всушност, се крие нагонот на ВМРО-ДПМНЕ по секоја цена да контролира секој сегмент од општествените сфери, но приматот, се разбира, оди на медиумите и опсесијата на ВМРО-ДПМНЕ за нивна целосна контрола. Дека е тоа така говорат неколку факти, ќе се обидам во десетте минути да ги кажам.

Значи, на Законодавно-правната комисија се говореше дека наводно, предложените измени и дополнувања одат во насока на усогласување на предложените законски решенија со Законот за Јавни претпријатија во делот на начинот на кој Јавното претпријатие во иднина ќе биде управувано.

Меѓутоа, нема да говорам за тоа, ќе говорам за нешто што е утврдено во членот 7, во алинејата 9

во која меѓу другото вели дека Управниот одбор на Јавното претпријатие ги врши следните работи, меѓу другите го усвојува ценовникот на услуги на Јавното претпријатие по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

Кога ќе се вратите назад во образложението, во Главата 4, крстена, процена на финансиски средства потребни за спроведување на законот, првиот извор на финансирање на Јавното претпријатие е цитирам, дел од радиодифузната такса за обезбедување на услугите од Македонската радио телевизија и продолжуваат другите извори меѓу кои вториот е Буџетот на Република Македонија.

Зошто говорам дека ќе повториам дека заменик министерот е фрлан во огин кога се обидува да прави нешто што апсолутно е нелогично и не знам колку е во согласност со Уставот и со се она што треба да биде усогласено во оваа држава. Во образложението на Предлог законот се вели дека за едногодишно функционирање, заедно со тековен развој на Јавното претпријатие му се потребни 406 милиони денари или приближно 7 милиони евра, од радио дифузна такса би се обезбедиле 168,8 милиони денари, односно скоро 3 милиони евра, што продолжува со претпоставка дека наплатата на таксата ќе функционира со 100% рализација. И апсурдот да биде уште поголем, во образецот за проценка на фискалните импликации, каде се проектирани трошоците за тековната, втората, третата, четвртата година, кои почитуваниот министер за транспорт и врски Миле Јанакиески ги изготвил уште на 18 декември 2008 година, министерот Миле Јанакиески не се ни потпишал, што покажува дека сето ова е само една шарена лага или обична имагинација од страна на Владата на Република Македонија.

Сега да говориме малку со факти, бидејќи ни во најдобрите времиња на наплата на радио дифузна такса никогаш таа не достигнала до 100%, напротив, најголемиот процент на наплата е 65% на радио дифузна такса. Бидејќи заменик министерот за транспорт и врски во ниту еден момент во своето образлагање на овие измени не кажа колку всушност сега се собира радио дифузната такса, јас ќе го дадам одговорот, процентот е нула. Зошто? Сега ќе ви кажам. Затоа што управниот одбор на Македонската радио телевизија, уште во ноември 2006 година, до Владата, поточно до ресорниот министер за транспорт и врски, има доставено два модела за наплата на радио дифузна такса и, за жал, Владата сеуште не одговара, но подоцна во мојата дискусија ќе кажам зошто.

Дополнително, согласно 73-от чекор во така наречената портакалова "Преродба во 100 чекори", надградена, проширена, како што сакате, владеечкото мнозинство на чело со ВМРО-ДПМНЕ од претходно утврдената висина на радио дифузна такса 2,5% од просечната плата, без никаква економска анализа ја намали на 130 денари и ако ја земеме сега претпоставката дека од оваа такса од 130 денари би се наплатила со

процент 100, тоа не може да покрие ниту 85% од вкупните трошоци за функционирање на Македонската радио телевизија, а камо ли да му помогне и да го финансира Јавното претпријатие Македонска радио дифузија. Дополнително во континуитет менаџментот односно извршните директори на Македонската радио телевизија ниту ги печатат решенијата за наплата на радио дифузна такса, ниту пак ги дистрибуираат. Ако се земе предвид дека економската анализа укажува дека се потребни едно евро или 60 денари за печатење и дистрибуција на решенијата за наплата на радио дифузна такса, тогаш реалната висина на радио дифузната такса е всушност 70 денари, што е апсолутен нон сенс, не само што не можат да се покријат платите за вработените во Македонската радио телевизија, а камо ли да се зборува за финансирање на Јавното претпријатие како прв извор што е наведен во образложението. Затоа Владата си правеше други работи, меѓу кои си усвои санациона програма за спас на Македонската радио телевизија и наместо системски да го решава проблемот на Македонската радио телевизија за поранешниот односно не знам, можеби и сеуште актуелен кадар на ВМРО-ДПМНЕ кој што беше директор на Македонската радио телевизија Јанез Сајовиц, кој доби македонско државјанство во истиот ден кога беше објавена во "Службен весник" Одлуката на Уставниот суд дека странски државјани не може да биде директор на јавно претпријатие, Владата не го реши проблемот со радио дифузната такса, ама затоа нему му обезбеди плата од 10 илјади евра, а како што знаете, македонската јавност е добро запознаена како тој се покажа во своето работење, бидејќи Антикорупциската комисија имаше иницијатива и му поднесе кривична пријава. Меѓу другото од неговото работење во наследство сега го имаме и договорот за рекламирање на првиот Европски универзитет за спонзорство на македонскиот национален избор за песна на Евровизија, која се случила и се потпишал како договор без одлука на Управниот одбор, според кој наводно Македонската радио телевизија заработила 50 илјади евра, ама штетата што со правосилна пресуда во овој момент ќе треба да се плати, односно Македонската радио телевизија ќе треба да плати е 200 илјади евра.

Затоа, Владата на Република Македонија свесно не одредува модели за наплата на радио дифузната такса за да може да ја држи Македонската радио телевизија во зависност, за да може да се вршат преноси на седници на Влада по 12 часа, со репризи 10-12 пати на Собраниски канал надвор од Законот за радио дифузна дејност, па да ни се случува на некакви сомнителни продукции да одат некакви молитви, да се случува некој да му се обраќа на македонскиот премиер со "Пастир на Македонскиот народ" итн, за да го одоброволи да се појави кај него во емисија на наместени прашања и дополнително на сето тоа во Извештајот на Европската комисија да се

констатира дека Република Македонија ни од блиску нема слобода во медиумскиот простор и дека е сомнителна концентрацијата на сопственоста на одредени поединци, како што говореше господинот Макрадули, претходно пратеници кои се дел од владеачката коалиција кои воедно се сопственици на медиуми.

Затоа, ние ќе гласаме против овие измени и дополнувања, а дека сето ова е вистина и дека Владата свесно го држи во зависност јавниот радио дифузен сервис и тоа ќе биде пракса која ќе се обиде да ја префрли на приватните електронски медиуми, покажува фактот дека на 30 октомври 2008 година со скандалозната одлука за распределба на буџетски средства на Македонската радио телевизија, Владата од Буџетот и обезбеди 500 милиони денари за плати, а до тогаш вработените немаа земено околу седум месеци, што останува прашањето дали воопшто им се плаќаат придонесите за социјално и здравствено осигурување.

Светлана Јакимовска: Благодарам.

За реплика е пријавена госпоѓа Димеска Катерина, повелете.

Катерина Димеска: Благодарам потпретседателке.

И покрај тоа што не сакам да реплицирам, сакам искрено да укажам дека не треба да правиме политика и од овој закон кој е дециден, јасен и конкретен и кој што нуди измена на Јавното претпријатие Македонска радио дифузија во насока на подобрување на условите за работа. Меѓутоа, во одредени сегменти навистина морам да реплицирам, како што беше искажано од почитуваниот колега за забелешките во членот 7 ставот 8 каде што се утврдува дека ценовникот на услуги на Јавното претпријатие, по претходно добиена согласност на Владата на Република Македонија, го донесува и усвојува Управниот одбор, јас би сакала тука да укажам дека на матичната Комисија за транспорт и врски ние дадовме една забелешка, мислам дека таа забелешка беше прифатена од Министерството за транспорт и врски и ќе биде усогласена, а уште повеќе да не заборавиме дека се работи за прво читање на овој закон. Имаше конструктивна дискусија на самата матична комисија и беше прифатен од матичната комисија.

Би сакала да потенцирам, она што значи факти, и јас сакам да говорам со факти, да не заборавиме дека во делот на оценките во Извештајот на Европската комисија беше сериозно укажано дека е направен забележителен прогрес во работата на Министерството за транспорт и врски, особено во делот на електронските комуникации. Тоа не смеаме да го заборавиме.

Уште еднаш сакам да потенцирам дека Министерството за транспорт и врски, министерот за транспорт и врски кој од позицијата навистина на секоја дискусија по сите закони што се од ова Министерство задолжително споменува, работи согласно она што значи определба на Владата на Република Македонија и определба на ова

Министерство, кое е најтранспарентно и ги усогласува законите во насока на она што значи европска ориентација. Во таа насока точно се предлагаат и овие измени и дополнувања на овој законски проект, меѓутоа, уште еднаш би потенцирала дека навистина не е добро да се прави политика и од овој законски проект, но со оглед на тоа дека се избори сепак на опозицијата можеби е дозволено.

Светлана Јакимовска: Благодарам.

Контра реплика господинот Станковиќ Емилијан, повелете.

Емилијан Станковиќ: Почитувана колешке, вие платата ја земате од граѓаните за да водите политика, а меѓу другото говориме за политики на Владата во делот на телекомуникациите. За појаснување, очигледно не сте ја разбрале мојата дискусија кога говорев за членот 7 кога велам, ќе повторам, Управниот одбор го усвојува ценовникот на услуги на Јавното претпријатие по претходно добиена согласност на Владата на Република Македонија. Вие знаете кога Владата ќе даде согласност на ценовникот на Управниот одбор? Никогаш, како што на Управниот одбор на Македонската радио телевизија не му дава согласност за модел за наплата на радио дифузна такса. Тоа е првата работа.

А втората работа: немојте да го читате Извештајот на Европската комисија така како што на вас ви се допаѓа и да вадите сегменти кои вам ви одговараат. Ако не сте знаеле, од таму има сериозна забелешка за слободата на медиумите, посебно за свесното држење на Македонската радио телевизија на инфузија, Македонската радио телевизија се држи од страна на Владата на инфузија свесно за да може да се контролира и дополнително ако мислите за напредокот во делот на телекомуникацискиот сектор, само потсетете се кој е член на Комисијата за електронски комуникации и од каде дојде.

Светлана Јакимовска: Благодарам.

Има збор госпоѓа Грковска Лошкова Славица, повелете.

Славица Грковска Лошкова: Благодарам.

Да бидам искрена, решив да го слушам многу внимателно претставникот на Владата во образложувањето на овој закон, заради тоа што очекував за разлика од другите претставници на Владата кои доаѓаат на комисији и на пленарни седници дека нема да го чита образложението што е напишано во законот, туку ќе не информира со нови детали кои за нас ќе бидат интересни. Меѓутоа, морам да бидам искрена и да признам дека престанав да го слушам веднаш штом ни соопшти дека овие измени во законот се прават во функција на транспарентност во работењето, заради тоа што во духот на таквата транспарентност од 2006 година наваму се случува многу чудни работи во Република Македонија. Се случуваат рекламни кампањи кои ги организира Владата на Република Македонија, а кои никој не знае колку чинат, заради тоа што Владата промовирајќи се себе си како

транспарентна воопшто не сака да каже како "транспарентно" ги троши парите на граѓаните за рекламни кампањи со кои се рекламира себе си и ги троши во функција на зголемување на нејзиниот рејтинг, а требаше да се појави Извештајот на Државниот ревизор за да дозволиме отприлика колку некои од тие кампањи чинат, ги чинат граѓаните на Република Македонија огромни суми, за кои се надевам дека еден ден некој ќе одговара заради тоа што не се потрошени онака како што треба да биде трошен Буџетот на Република Македонија, уште повеќе што под закрилата на транспарентноста на ВМРО-ДПМНЕ се почна со ставање под контрола на сите независни институции во Република Македонија, на сите институции што не се под капата на Владата. Владата на ВМРО-ДПМНЕ почна со обид за контрола на Агенцијата за електронски комуникации, на Комисијата за електронски комуникации и тоа се разбира дека беше детектирано од меѓународните претставници како обид за ставање под контрола на телекомуникациите и слободата на медиумите, за да продолжи понатаму поединечно со секоја независна агенција која што не беше под капата на Владата, вклучително и на Парламентот. Со Парламентот не одеше толку тешко заради тоа што во договор со коалициониот партнер ДУИ Деловникот беше изгласан за само неколку секунди. За само неколку секунди независноста, онаа која што ја имаше ова Собрание на Република Македонија, ја изгуби со новиот Деловник, благодарение на коалицискиот договор на ВМРО-ДПМНЕ и ДУИ.

И денес повторно во име на таквата транспарентност ние имаме обид за потполна контрола на Јавното претпријатие Македонска радио дифузија заради тоа што со сите измени кои се прават, не можам да се согласам со колегите од мнозинството дека се добри и дека, цитирам, "ќе придонесат за подобри услови на работењето на Претпријатието Македонска радио дифузија и Македонска радио телевизија", заради тоа што она што се прави е дефакто комплетно контролирање на Јавното претпријатие.

Да почнам од почеток, во членот 3 се прави измена за дејноста која што треба да ја врши Јавното претпријатие, со која треба да обезбеди и интересно, веднаш после "заштита и унапредување на добрата од општ интерес" се става "транспарентност и недискриминација во работењето". Меѓутоа, ние сме сведоци на сосема спротивно случување, напротив, за оваа Влада на ВМРО-ДПМНЕ излегува дека заштита и унапредување на добрата од општ интерес се токму нетранспарентноста и дискриминацијата во работењето. Така што ова што се предлага во овој закон како измена и дополнување, како наводно некакви подобрувања во дејноста што се врши, е практично лицемерие од страна на Владата на ВМРО за она што реално се случува во овој сектор. И замислете уште повеќе каква иронија, за претставниците на мнозинството не е воопшто дискутабилно тоа што членовите на

Управниот одбор ќе ги именува и разрешува Владата на Република Македонија, заради тоа што секој член сносел одговорност за својата работа и нема опасност од злоупотреби.

Тогаш да ве прашам, ако е тоа така и ако искрено верувате дека е така, зошто тогаш го менувате членот каде што во Управниот одбор Владата на Република Македонија именува 4 члена од редот на афирмирани научни и стручни лица, 3 од редот на вработените на предлог на Советот на вработените на Јавното претпријатие. Зошто ви пречеше присуството на експерти и на вработени во Управниот одбор на Јавното претпријатие, луѓе кои се најповикани за одговорно работење на Јавното претпријатие кои непристрасно можат да одлучуваат за подобрување на ситуацијата во претпријатието. Уште повеќе, аргументот што го истакнува мнозинството е дека било разбирливо што Владата решила да врши контрола врз Јавното претпријатие, за да се ставел ред во оваа сфера од државен интерес. Каква хипокризија!

Истакнатата загриженост за финансиската состојба во Македонската радио телевизија и Јавното претпријатие Македонска радио дифузија е уште еден доказ за ваквата лицемерност, заради тоа што ќе ве потсетам, во еден од претходните извештаи, финансиски извештаи за работењето на Македонската радио телевизија, ВМРО-ДПМНЕ беше истакнат како еден од најголемите должници на Македонската радио телевизија заради неподмирени долгови кон Македонската радио телевизија за претседателската кампања 1999 година, позната прво по тоа што за прв пат се случува крвопролевања организирани од страна на ВМРО-ДПМНЕ за време на кампањата и во текот на гласањето на претседателските избори и втората, заради тоа што се случи најголемиот фалсификат во историјата на Република Македонија, организиран од страна на госпоѓата Дулик и со тоа практично се бетонираше наводната победа на ВМРО-ДПМНЕ на тие избори, уште повеќе што на ваков начин без Советот за радио дифузија, Управниот одбор ќе го донесува Статутот на Јавното претпријатие по претходна согласност добиена од страна на Владата, исто така како што ќе одлучува за употребата на средствата единствено по претходна согласност од страната на Владата. Имаме измени во закон кои исклучиво се однесуваат во пренесување на ингеренции од независни и научни експерти во рацете на Владата, што е уште еден индикатор дека законот не е за транспарентност ниту пак за подобрување на состојбите во Македонската радио дифузија, туку напротив комплетна контрола.

Зачудува и тоа што претпоставувам од грижа на совест претседателот на Комисијата и членовите на ВМРО ДПМНЕ кои се членови на Законодавно-правната комисија самите истакнуваат дека било позитивно што седници на Владата се пренесуваат на собранискиот канал заради тоа што и покрај тоа што таквите преноси се укажуваат дека се практички упад во

независноста на работењето и на Собранието и на собранискиот канал и на радиодифузниот сервис заради тоа што Владата има начин без злоупотреба на собранискиот канал да ги соопштува оние потези што ги прави, во последно време нема ни што да соопшти, затоа го немаме премиерот со комплетната Влада на колективни прес конференции со кои соопштува наводни позитивни работи од работењето на Владата, напротив, соочени сме со комплетна изолација во смисла на информирање на тоа што се случува и на тоа што е најтрагично, на она што е обврска на Владата да го соопшти на јавноста во име на таквото транспарентно нејзино работење во смисла на тоа како ги троши средствата од Буџетот на Република Македонија и какви потези прави за подобрување на животот на граѓаните на Република Македонија. Благодарам.

Светлана Јакимовска: Благодарам.

Има збор госпоѓа Катерина Димеска, повелете.

Катерина Димеска: Благодарам потпретседателке,

Денес на седницата имаме Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за основање на јавно претпријатие Македонска радио дифузија. Со самиот Предлог на овој закон уште еднаш се потврдува дека Министерството за транспорт и врски прави сериозни чекори во насока на создавање подобри услови за работа и на ова Јавно претпријатие, онака како што всушност е неговата определба.

Би сакала да потенцирам дека Јавното претпријатие Македонска радио дифузија кое е основано од Владата на Република Македонија со Законот за основање на јавни претпријатија на македонска радио дифузна дејност од 28 јануари 1998 година е јавен радио дифузен оператор на територијата на Република Македонија и неговото функционирање е регулирано со Законот за радиодифузна дејност, Законот за електронски комуникации и со самиот статут на претпријатието.

Она што сакам да го кажам по однос на предложените измени на Законот е дека усогласувањата, измените кои се предвидуваат во овој законски текст каде се кажува во членот 3 јасно и недвосмислено се потенцира дека јавното претпријатие, дејностите утврдени во членот 5 алинеја 1 и 2 на овој закон ги врши преку три радио мрежи на ултра кратки бранови, една радио мрежа на средни бранови, три телевизиски мрежи, дигитален мултиплекс мрежа на микробранови аналогни и дигитални преносни врски.

Во истиот член исто така е јасно прецизирано дека изградбата на мрежата од ставот 1 алинеја 4 од овој член наменета за пренос и емитување на програмските сервиси на МРТВ и за пренос на програмскиот сервис наменет за емитување на активностите на Собранието на Република Македонија ја врши јавното претпријатие врз основа на студија за изградба на дигитална мрежа одобрена од Владата на Република Македонија.

Она што сакам да го потенцирам е дека во членот 6 точно е дефинирано кои критериуми треба да ги задоволува оној кој ќе биде член на Управниот одбор и јасно и недвосмислено се кажува дека за член на Управниот одбор може да биде именувано лице кое има завршено високо образование од областа на електротехничките науки, право или економија, со работно искуство од над пет години и со посебни знаења од областа на радиодифузната и електронските комуникации, а притоа имајќи предвид соодветната застапеност на припадниците на заедниците.

За вршење на контрола на материјално-финансиското работење на Јавното претпријатие се формира надзорен одбор кој е точно дефиниран во членот 9.

Во членот 11 се прецизира дека директорот се избира за време од 4 години и дека за директор на јавното претпријатие може да биде избрано лице кое има завршено високо образование од строго утврдена област односно од областа на електротехничките науки со работно искуство над пет години и со посебни знаења од областа на радиодифузната дејност и електронските комуникации.

Понатаму во членот 13 точно се дефинирани средствата кои ќе се прибираат за работење и развој на јавното претпријатие и се кажува дека тие ќе се собираат од радиодифузната такса, од Буџетот на Република Македонија, приходи кои се остваруваат со обезбедување на јавни електронски комуникациски услуги во кои не е опфатен преносот и емитувањето на програмските сервиси на Македонската радио телевизисија и од кредитни средства и донации и од други извори согласно законот.

Посебно би сакала да потенцирам дека во истиот член јасно и прецизно е дефинирано дека јавното претпријатие е должно да води посебно сметководство за активностите поврзани со обезбедување на јавните електронски комуникациски услуги кои не се наменети за вршење на пренос и емитување на програмски сервиси од став 2 на овој член и на начин и постапка утврдени со закон на јавните претпријатија и друг закон.

Она што беше кажно за утврдување на цените веќе кажав дека имавме сугестија на Комисијата која беше прифатена од претставникот на Министерството за транспорт и врски. Значи, со самите предложени измени во овој закон се овозможува, како што претходно кажав за сите вработени да се создаде иднина и добри услови за работа.

Овој законски проект при гледањето на нашата собраниска комисија, Комисијата за транспорт и врски како матично собраниско тело ја доби поддршката. Законот е во прво читање. На еден транспарентен начин се гледа како на собраниската комисија така и на пленарната седница и од тие причини јас лично ќе го поддржам овој законски проект, а ценам дека и

сите членови на Парламентот односно сите пратеници ќе дадат поддршка на овој закон се со цел да ја поддржиме заложбата на Министерството за транспорт и врски која е во насока на подобрување на условите за работа на ова јавно претпријатие. Благодарам.

Светлана Јакимовска: Благодарам и јас.

Тука ја прекинувам работата на оваа седница.

Продолжуваме во 15,30 часот.

(Седницата прекина со работа во 13,57 часот)

(По паузата седницата продолжи во 15,40 часот)

Трајко Вељаноски: Продолжуваме со работа.

Има збор г-ѓа Весна Бендевска.

Весна Бендевска: Значи, ова е буквално претседателе ваш обид да ја угушите дебатата и тоа на закон на кој и те како немате аргументи да го правдате упадот, партискиот упад во јавните претпријатија во државна сопственост. И за тоа ќе говорам. Значи, во моментов кога целата македонска јавност го има насочено своето внимание бодрејќи ја нашата репрезентација вие намерно посакувајќи навистина да ја угушите дебатата во присуство на тројца, четворица и заменик министерот ми дозволувате да дебатираме и онака ќе ја прекинете оваа седница во 16 часот по барање на ДУИ.

Трајко Вељаноски: Дали вие барате да ја прекинеме седницата за да гледаме ракомет?

Весна Бендевска: Јас барам г-дине претседател рационално да се однесуваме. Не бегајте од дебата.

Трајко Вељановски: Повелете, 10 минути имате за говор.

Весна Бендевска: И ќе говорам и никогаш нема да застанам. Мислите дека на овој начин ќе ги оневозможите македонските граѓани да говориме за овој закон? Срамота е. Ве прашувам конечно, дали во 16 часот ќе ја прекинете оваа седница?. Значи, треба само говорниците од опозиционата . . .

Трајко Вељановски: Седницата ќе се прекине во моментот кога ќе ги завршиме сите точки од дневниот ред.

Весна Бендевска: Јас не гледам дека вашето обезбедено мнозинство во Парламентот ќе ви овозможи да гласате по овој закон.

Трајко Вељановски: Непотребно си трошите време од вашите 10 минути.

Весна Бендевска: Значи, навистина претседателе, заради тоа и вакви извештаи добиваме од Европската комисија и заради тоа ни се случува ова што ни се случува. Ама никогаш не ќе имате аргументи да објасните зошто на дневен ред го ставате законот за изменување и дополнување на Законот за основање на јавно претпријатие Македонска радиодифузија. Најмалку што требаше да сторите, да побарате г-дин заменик министер, измена на називот на овој закон. Ова не е закон за основање на јавно претпријатие Македонска радиодифузија, ова е веќе обид јавното претпријатие да го

преименуваме во владино монополско претпријатие. Тоа е целта, тоа е намерата и тоа строго наменски 60 дена пред локалните избори и пред изборите за претседател на Република Македонија. И за тоа ќе дебатирам, макар и во присуство само на претседателот на Собранието и макар мојот говор го следел и еден граѓанин од Република Македонија. Значи, колешке, почитувам тоа што се вика, ќе докажете со начинот на кој ќе се произјасните по овој закон. Вие говоревте, по вас овој закон е одличен. Не. Бидејќи ниту како причина за измена на Законот за дополнување е усогласување со постојните закони. Ова е обид да се приватизира јавното претпријатие Македонска радиодифузија и тоа приватизацијата буквално во развој на инвестиции што значи на мрежата за пренос во областа на радиодифузијата во Македонија да биде од буџетски средства. Предлогот ви е скандалозен и нема да го браните. И затоа ќе се обидам да дадам и да се насочам на она што по мене значи упад, партиски упад во јавното претпријатие Македонска радиодифузија. Се ближат избори, на Владата на Груевски му треба комплетна контрола врз медиумскиот простор. Ама не заборавајте, добивме малтене црвен картон во Извештајот на Европската комисија во состојбата со медиумите и пишувавше: комплетна политичка зависност на медиумите. Еве и почитуваниот заменик министер е припадник на една партија која контролира и печатен медиум и електронски, а е коалиционен партнер на Никола Груевски. И тоа не поминува во Европа и така во Европа не се влегува. Со донесување на овој закон ќе не одалечите од Европа. Значи, ќе почнам од она, бидејќи колегите говореа и за радиодифузната такса и за се. Јас ќе се задржам на мојата теза зошто е ова партиски упад особено во органите на управување и раководење со ова јавно претпријатие.

Член 6, ако досега членовите на Управниот одбор ги именувавше и Владата, но и претставници од Советот на ова јавно претпријатие, сега Владата предвидува членовите на Управниот одбор да ги именува и разрешува Владата. Значи, имаме владин Управен одбор. Значи, контролата ќе биде апсолутно во рацете на Владата.

Член 7 вели: Управниот одбор ќе ги врши следниве работи, ќе донесува статут, ќе усвојува годишна програма, ќе одлучува за распределба на средства, ама буквално во секоја алинеа вели: по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија. Аманте луѓе, јавно претпријатие ли е ова? Законот за јавни претпријатија не предвидува Владата буквално да е Алфа и Омега во областа на преносот и во буквално груба узурпација на медиумскиот простор. А сте се надминале почивуван заменик министер како претставник на оваа Влада во една од алинеите каде што велите: Владата ќе го предлага и усвојува ценовникот на услуги. Знаете ова како ќе биде? Кога ќе се работи претпоставувам за медиумите кои се во сопственост на коалиционите партнери на

Груевски, ценовникот ќе се решава на владина седница, се разбира тајна. Ама ова значи буквално загушување на слободата на медиумите и прекршување на уставното право на граѓаните да бидат објективно и навремено информирани пред избори.

Во членот 8, а понатаму во членот 11 буквално ја дерогирате улогата на независниот регулатор Совет за радиодифузија. Откога во месец октомври и го разрешивте по негово барање Сашо Станчевски како директор на ова јавно претпријатие и ја поставивте на таа функција Јулијана Спировска, ќе ви прочитам што објавија медиумите.

Изјава на Виктор Грозданов од Агенцијата за приватните електронски медиуми. Вели, во овој момент ова е еднакво на комуникациско предавство во Република Македонија. Опасно е вели г-динот Грозданов да се дозволи некому да се најде во позиција да ги уценува и медиумите и телекомуникациите и војската и полицијата, во смисол, ако сакам ќе ве пуштам на пункт. Во документот пишува дека вредноста на структурата на Македонската радиодифузија изнесува 6 милиони евра. Ама никој не кажува дека пунктовите се национално богатство. Со кое право ни предлагате национално богатство да биде приватизирано исклучиво за партиски и политички цели. Негативно мислење за вашиот предлог за трансформација даде и Советот за радиодифузија. И заради тоа буквално го бришете Советот за радиодифузија. И во функција кога треба да даде мислење по Програмата за развој на мрежата во оваа област, во областа на радиодифузијата и во функција каде што нели требаше да даде свое претходно мислење во врска со постојниот член 14, а тоа и во мислење за именување и разрешување на директор на ова јавно претпријатие.

Да потсетам, Советот за радиодифузија го именува и разрешува Собранието. Посебно ја дерогирате институција Собрание на Република Македонија како контролор, политички контролор на Владата на Република Македонија.

Во поглед на директорот сте предвиделе спротивно на сите законски нормативи, директорот да има облигација да доставува извештаи за финансиско работење и годишен извештај до Владата на Република Македонија. Ајде почитувани колеги правници, припадници на владеачкото мнозинство, знаете ли дека секој има обврска да доставува извештај до органот што го именувал и што може да го разреши. Па ваш е предлогот директорот да биде именуван од Управниот одбор. И онака Управниот одбор го именува и разрешува Владата. Ама сте се надминале со предлогот Владата повторно да го контролира и директорот.

Во членот 13 јасно стои дека она што беше и основа и обид за заштита на јавниот интерес при извршувањето на функцијата на Македонската радиодифузија да биде финансирана од буџетот,

но сега и од буџетот на Собранието на Република Македонија.

Почитуван претседателе, сте примиле и ова е моја препорака до вас, да седнете со прочуената група Г8, примиле неисправен закон. Зошто? Ве молам погледнете ги предложените членови 16, 17 и 18. Ако вршите измена на постоен закон, членовите 16, 17 и 18 се однесуваат на други прописи, не се однесуваат дека се новопредложени членови, а со оглед на тоа што има веќе 20 и неколку членови со кои опстојува овој закон. Неисправен текст за измена на закон сте дозволиле да влезе во собраниска процедура. Затоа барам да ја прекинете оваа седница. Владата да каже на кои измени се однесуваат новите предложени членови 16, 17 и 18, бидејќи требаше да забележите и да не дозволите да влезе во процедура. Затоа ве молам, тука е и претставникот на Владата, видете дека со овој предлог апсолутно не смеевте да дозволите и да започне дебатата, бидејќи станува збор за текст за промена на закон кој не е во согласност со вашиот нов Деловник за работа на Собранието на Република Македонија. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Реплика има г-ѓа Анета Стефановска.

Анета Стефановска: Благодарам претседателе.

Почитувана колешке и почитувани колеги, секогаш Владата го именува Управниот одбор не само сега и не само за овие јавни претпријатија, туку за многу други претпријатија Владата именува управни одбори. Така што тоа не е никаков проблем и никаква причина за некаква критика за формирањето на ова јавно претпријатие.

Согласно Законот за јавни претпријатија, Законот за јавно приватно партнерство и другите закони кои ја регулираат оваа материја не се во спротивност со Законот за основање на ова јавно претпријатие за Македонска радиодифузија во кој е предвидено со сопствени приходи од акции, наплата на услуги и други приходи ова претпријатие да опстојува и со тоа целта е да се растерети државата, односно буџетот на Република Македонија од овие обврски. Замислете да се покрие целосно медиумски целата држава со радио и телевизиска мрежа и да се изврши дигитализација. Мене навистина не ми е јасно зошто нашите колеги од опозицијата го критикуваат чекорот напред и сакаат ние да се вратиме чекор назад. А со ова се придонесува и во интерес на сите вработени, бидејќи се врши реорганизација и подобрувањето и на условите на самите вработени. Значи, вие во самата критика сте против вработените во Македонската радио телевизија. Ова дека не се коси и не се прави никаква конкуренција го потврди Комисијата за конкуренцијата. Исто така, и директивите од Европската унија наложија овие критериуми да ги примениме и да донесеме ваков закон. Тоа не значи дека ова е најсреќното решение, меѓутоа, ова е многу подобро решение од она што претходната Влада го направи во врска со

Македонската радиодифузија. Значи навистина ме зачудува целата оваа критика што ја дава посебно мојата колешка од Битола, а и сите претходни колеги, бидејќи целта е да се обезбеди јавен интерес и обезбедување на подобри услуги на граѓаните. Исто така, ќе има ценовник кој што ќе го разгледа Владата, а претходно ќе дадат мислење Комисијата за заштита од конкуренција. И не гледам тука како може фактите да ги извртувате поинаку од она што пишува во законот. Значи, најверојатно или не го читате, или повторно сакате политички маркетинг да правите. Јас сакам да слушне само јавноста за што се работи. Законот е навистина добар и ние ќе го гласаме. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Контра реплика г-ѓа Весна Бендевска.

Весна Бендевска: Колешке, нема да ви одговорам на она што искрено не ве ни слушав.

Знам дека ќе го гласате овој закон. Вие гласавте денес и да не се разговара за состојбата околу млекопроизводителите, а сте од Битола. Така што веќе станува јасно дека нема дебата, нема конструктивна дебата за да се надмудруваме, или да спротивставуваме факти. Вие ќе гласате онака како што ќе добиете наредба од Владата на Република Македонија и тука престанува, буквално немате право веќе да говорите околу и на кој начин вие го заштитувате интересот на граѓаните, особено на општината од која доаѓате.

Трајко Вељаноски: Процедурално има г-ѓа Цветанка Иванова.

Цветанка Иванова: Благодарам претседателе.

Пред малку на средбата со англиската министерка за надворешни работи зборувавме дека во Парламентот се договараме, работиме на подобрување на атмосферата. Меѓутоа денешнава седница го покажува спротивното.

Почитуван г-дине претседателе, обврската како пратеничка група што ја презедовме на координација во понеделникот, ние си ја исполнуваме. Тогаш заедно се договоривме дека оваа седница ќе ја завршиме денеска и опстојуваме на тоа. Затоа не побарав сега пред да земе збор Весна Бендевска, пауза иако го имам тоа право, затоа што сакам да си ги почитувам обврските кои што сме ги презеле како сериозен човек. Меѓутоа, сакам и вие понекогаш да почитувате она што предлага опозицијата. Пред паузата за ручек побарав во име на мојата пратеничка група неофицијално да работиме без прекин, знаејќи дека во овој временски период ќе имаме спортски натпревар за кој што ќе бидат заинтересирани голем број од граѓаните, секако и пратениците. Не ме послушавте и сега ми е јасно зошто. Затоа што, извинете ама сакате да ја задушите дебатата. Еве, нека е така, ние остануваме доследни, си ги почитуваме нашите обврски. Меѓутоа, во иднина ќе размислуваме дали навистина вреди така да се прави. Мислам дека, ако сте знаеле, а јас не сум знаела дека во 16 часот на барање на пратеничката група на ДУИ треба да прекине седницата, тогаш мислам дека

фер беше да си продолжиме без пауза со работењето за да може јавноста да биде запозната каков закон денеска донесуваме, што се прави со овој закон и дека практично се удира повторно врз радиодифузната дејност и се прави еден крупен монопол, а знаете какво е значењето на оваа област во градењето и креирањето на јавното мислење во Република Македонија.

Трајко Вељаноски: Сакам и јас да ви кажам, дека она што го договараме јас го почитувам од моја страна. И мислам дека не треба произволни оценки да давате, затоа што до мене како претседател на Собрание вие не се обротивте.

Второ, од пратеничката група на ДУИ мене никој не ми кажа дека после 16 часот ќе бараат да не се работи. Јас со оглед на тоа што го договоривме на координација, врз основа на тоа работам. Мислам дека не треба да се даваат произволни констатации во однос на мојата работа.

Процедурално има г-динот Тахир Хани.

Тахир Хани: Ви благодарам почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници. Сакам да го нагласам фактот дека во име на Демократската унија за интеграција ние не сме побарале да се работи до 16 часот. Така што не го гледам како разумно тоа, ДУИ да се употребува во оваа дебата, ниту да се говори во име на ДУИ. Ако предвидовме да побараме пауза во 16 часот, ова барање ќе го поставевме на заедничката координација со претседателот на Парламентот, значи ќе побаравме да се прекине седницата во 16 часот. Но ние такво нешто не сме побарале. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Исто така и јас кажав дека до мене како претседател на Собрание не е побарано да се прекине со работа во 16 часот. Затоа во однос на тие констатации за вашето барање да се работи до 16 часот, мислам дека се произволни. Ние на координација согласно договорот се договоривме денешнава седница да заврши со дневниот ред. И јас така постапувама.

Има збор г-динот Јован Лазарев.

Јован Лазарев: Почитуван претседателе, почитуван г-дине заменик министер, почитувани колеги пратеници, дозволете јас накратко да го изнесам своето мислење за изменување и дополнување на Законот за основање на јавното претпријатие Македонска радиодифузија.

Јавното претпријатие Македонска радио дифузија како јавен радиодифузен оператор е сопственик на мрежа на објекти лоцирани на целата територија на Република Македонија преку која тој ја обавува својата дејност многу значајна за Република Македонија. Таа обезбедува пренос и емитување на радио и телевизиски програми на МТВ. Но како што знаеме сите и ова јавно претпријатие ја дели истата судбина како и МРТ и се наоѓа во многу тешка материјална состојба во последните неколку години.

Со овој Предлог на закон се врши дорегулација на некои одредби од постојниот закон како што се дејноста, дополнување на нејзината дејност со

дополнителни услуги како што се комерцијалните телевизиски и радиотрговски друштва, кабловските оператори, интернет оператори и на други корисници на кои им е потребен пренос на дигитален сигнал. Значи тоа е дејност која што ова јавно претпријатие ја обавува како дополнење на овој закон.

Потоа се дополнуваат членовите на законот кои што ја регулираат областа на изборот на надзорниот одбор бидејќи досега беше одбор за материјално финансиско работење, потоа изборот на управниот одбор, изборот на директорот.

Со законот се регулирани и точно условите кои што треба да ги исполнат членовите на управниот одбор и директорот. Бидејќи беше голема полемика денеска околу начинот на изборот на управниот одбор, значи и во стариот закон и досега од 7-те члена, 4 члена именувааше Владата на Република Македонија и таа имаше доминантно учество во одлучувањето на ова јавно претпријатие, а сега овој избор се усогласува со Законот за јавните претпријатија кои што впрочем важи за сите јавни претпријатија во Република Македонија. Членовите на управниот одбор меѓудругото треба да бидат електроинженери, правници или економисти, а директорот може да биде само електроинженер со најмалку пет години работно искуство.

Меѓутоа најважна промена е во тоа што јавното претпријатие му се обезбедува или му се овозможува на пазарот да настапи со давање на телекомуникациски услуги на комерцијална основа со што би се подобрило неговото финансиско работење и тоа на оние услуги што јас предмалку ги кажав.

На седницата на Комисијата за транспорт и врски на која сум јас член, навистина беше искажано од еден пратеник одредена резерва дека може ова претпријатие да прерасне во монополско претпријатие, но ние, јас и колешката Катерина Димеска поднесовме еден амандман со кој што се врши дорегулација на членот кој го регулира ценовникот на јавното претпријатие. Значи ценовникот го донесува Управниот одбор на јавното претпријатие, но со претходно прибавено мислење од Владата на Република Македонија и од Агенција за електронски комуникации и Комисијата за заштита од конкуренција. Така што не може ни управниот одбор, ни директорот сам да донесува некој ценовник кој што ќе направи пореметување на пазарот на оваа дејност и со тоа нема да може да се овозможи рушење на конкуренцијата на пазарот во поглед на давање на овие услуги.

По финансиското консолидирање и со средства од Буџетот главна задача која што стои пред ова јавно претпријатие е обезбедување на осовремен функционален флексибилен телекомуникациски оператор, аналогниот пренос на сигнал да се заемни со воведување на дигитален пренос односно негова целосна дигитализација.

Околу советот за радиодифузија за кој исто така беше овде доста зборувано, значи тој воопшто не е третиран во овие измени на Законот, значи членовите кои го регулираат советот за радиодифузија си остануваат онакви какви што беа и досега.

Еве од овие причини јас ќе дадам поддршка на овој закон. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам.

Со оглед на тоа дека не се присутни пратениците кои се пријавени за збор и исцрпена е листата на пријавени пратеници за збор.

Констатирам дека општата расправа по Предлогот на законот е завршена.

Врз основа на извештаите на Комисијата за транспорт, врски и екологија како матично работно тело и Законодавно-правната комисија и расправата на седницата на Собранието, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

1. Предлогот на законот за изменување и дополнување на Законот за основање на јавно претпријатие Македонска радио дифузија е прифатлив и може да се даде на натамошно односно второ читање.

2. Овој заклучок заедно со стенографските белешки од седницата на Собранието да се достави до Комисијата за транспорт, врски и екологија и Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија.

Пред да го ставам предложениот заклучок на гласање ги повикувам пратениците да влезат во салата за да преминеме на гласање.

Благодарам.

Во салата има 61 пратеник.

Предложениот заклучок го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 58 пратеници, од нив за предложениот заклучок гласаа 53, воздржан нема, против 5 пратеници.

Констатирам дека Собранието го усвои предложениот заклучок.

Минуваме на точка 13 - Предлог на законот за изменување и дополнување на Законот за внатрешна пловидба - прво читање

Предлогот на законот и извештаите од Комисијата за транспорт, врски и екологија како матично работно тело и Законодавно-правна комисија ви е доставен односно поделени.

Отворам општа расправа.

Ги повикувам предлагачот и пратениците кои сакаат да говорат по општата расправа по Предлогот на законот да се пријават за збор.

Благодарам.

За збор се јави заменикот министер за транспорт и врски господинот Љупчо Димовски.

Има збор заменикот министер за транспорт и врски, повелете.

Љупчо Димовски: Благодарам претседателе.

И во овој случај се работи за едно добро законско решение. и дозволете ми на кратко да го образложам законот за измени и дополнување на Законот за внатрешна пловидба.

Односите во областа на внатрешната пловидба се регулирани со Законот за внатрешна пловидба донесен во 2007 година во кој се уредени прашањата што ја регулираат безбедноста во пловидбата, условите и начинот на користење и одржување на пловните патишта, пловните објекти, начинот на стекнување на звање за членови на екипаж на пловни објекти, јавниот превоз и пловидбените незгоди.

Со законот за измени и дополнување на Законот за внатрешна пловидба се врши доусогласување на националното законодавство со европското, односно имплементација на европските правила и стандарди од аспект на подобрување на безбедноста на вантрешната пловидба. Во таа смисла во предвид се земени директивите на Советот на Европската унија односно решенијата за бродови што се користат за превоз на патници, признавањето на пловидбените дозволи за пловидба издадени во земјите членки на Европската унија, дефинирање на условите за добивање на звање на екипаж на брод како и други решенија кои се во согласност со домашното законодавство. Во таа насока со цел да се надминат потешкотиите во однос на примената на оделни одредби какои потребата од делегуирање на некои прашања на некои прашања со предлага донесувањето на законот за измена и дополнување на Законот за внатрешна пловидба.

Со донесување на законот за измена и дополнување на Законот за внатрешна пловидба значително ќе се овозможи подобрувањето на условите во безбедноста во пловидната на природните и вештачките езера во Република Македонија, со имплементирањето на европските стандарди за утврдување способност за пловидба на пловни објекти како и оспособување со управување со бродови и други пловни објекти со носивост до 12 патнички места.

Особено е значајно што со законот е извршено допрецизирање на капетанијата со што се регулира државната, особено меѓународната и меѓудржавната пловидба на природните езера во Република Македонија, критериумите за извдавање одобренија за користење на пристаништата, за имовниците, седиштата и капалиштата односно плажите, утврдувањето на способност за пловидба на чамците итн.

Исто така се пропишуваат ефикасни казни за лицата кои управуваат со пловни објекти а предизвикуваат пловидбени незгоди.

Во Предлогот на законот, чие донесување се предлага, се извршени измени во повеќе одредби.

Така, во членот 9 став 2 прецизно се дефинирани меѓународните, меѓудржавните и државните пловни патишта, со цел воведување ред при корисењето на пловните патишта на внатрешните води.

Во членот 13 се додаваат нови членови со кои што се дозволуваат активности на вода, доколку се почитуваат определени услови при нивното извршување при тоа водејќи грижа за заштитата на водата и брегот од загадување односно заштита на животната и природната средина.

Во предложените измени и дополнувања е предвиден временскиот преиод и приликите за извршување на тие активности на вода.

Со членот 8 од членот 21 со додавање на нов став 3 се регулира односно се забранува капење и пливање надвор од обележана плажа на пловен пат и тесен премин и канал со цел овозможување на безбедност на пловениот сообраќај.

Поглавието чамец е дополнето со повеќе нови членови со цел допрецизирање на вршењето преглед на чамец заради утврдување на способноста за негова пловидба.

Во законот се пропишани условите и начинот на доаѓање и престој на странски пловила во внатрешните води како и пријавувањето за вршење пробно возење на брод.

Исто така во членот 51 додадени се два нови става 3 и 4 со кои се пропишува начинот на водењето на податоците во бродските книги и пропишаните обрасци.

Со измените и дополнувањата е пропишано способноста за пловидба на чамец да се утврдува со основен, редовен и вонреден преглед.

За разлика од постојниот закон во измените и дополнувањата на законот додадени се шест нови члена во кои е прицизирано што опфаќа секој преглед поодделно, а истовремено е опишан начинот на вршањето на преглед на чамец, а во новиот член 67-д е определен надоместок за преглед на чамец.

Исто така со членот 67-ѓ пропишана е и обрвската за лицата што пристапуваат кон градба на чамец истата да ја пријавуваат до надлежниот орган односно Капетанијата со цел вршење на надзор во текот на градбата при што се предвидува секој да доставува проект за градба со план за градба со пресек на главно ребро, план за сместување на опрема и лица и опис на градба.

Значајни измени се направени во делот на казнените одредби, а предложените одредби од Законот не имплицираат финансиски последици врз буџетот на Република Македонија. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам.

Има збор господинот Томе Чинговски, повелете.

Томе Чинговски: Благодарам почитуван претседателе.

Благодарам на излагањето на почитуваниот заменик министер, побрзо читање до сега немаме видено и слушнато. Толку брзо го прочитавте образложението што стврано разбрав дека нудите добро законско решение.

Ова е еден од законите што не е донесен пред два или три месеци, е донесен пред три години,

меѓутоа сега се нудат некои нови одредби со кои што се врши допрецизирање на одредени одредби на постојниот закон кои ќе допринесат значително да се подобрат условите што се однесуваат на безбедноста на пловидбата на природните и вештачките езера во Република Македонија.

Добро напишано меѓутоа за прво читање кога ние како пратеници ако земеме законот да го читаме и да го разгледуваме уште во членот 3 точката 3 се додаваат три нови точки 3-а, б и в кои мислам дека добро го регулираат и го обелжуваат овој закон.

"Меѓународен пловен пат е воден пат по кој е дозвоена пловидба на пловни објекти под сите знамиња", под а)

"Меѓудржавен пловен пат е воден пат по кој е дозвоелна пловидба на пловни објекти под знамето на Република Македонија и граничната држава на тој воден пат", под б) и

"Државен пловен пат е воден пат на кој без посебно одобрение е дозволена поливидба само на пловни објекти под знамето на Република Македонија", под в).

Сетоа ова дава надеж дека овој закон е навистина добар.

Меѓутоа во точката 11 бројот 15,00 се заменува со бројот 20,00. Што ова попрецизно значи?

Од постојниот закон значи со ова се обележуваат, односно се означуваат максималните должини што се дозвелни на чамците. Вели:

"Чамецот е пловен објект чија максимална должина е дозвелна 15,00 метри", што со новиот предлог се менува и гласи "максимална ширина 3 метри, максимална должина е дозволена 20,00 метри" и понатаму вели до 12 патници. Тука, заминик министре морам да ви обајснам. 3,5 метри е ова прекрасно биро на кое седи претседателот на Собранието, а 20 метри е должината на целокупното Собрание. Замислете си 10 такви пловни објекти, чамци, не бродови, чамци што ќе пловат во Дојранското езеро. Невозможно. Или во Охрид, во овој случај ќе имаме само чамци во Охридското Езеро што ќе возат бесплатно. (дофрлање од место) затоа што ако им ставите платно ќе изгледаат како балони што пловат по Охридското Езеро.

Навистина, дали оној кој го пишувал ова не знаел што значи 20 метри должина на чамец.

Во тој случај би се поставило едно логично прашање, дајте ми ги минималните должини и ширини на брод или максималната ширина и должина на еден брод што во Република Македонија Министерството за транспорт и врски ќе дозволи. Апсурд невиден. Не знам акао и кој ова го изменил. 15 метри и тоа е многу. Меѓутоа, 20 метри за чамец, тоа е далеку од целата логика, навистина. Тоа е нешто различно од она ваше читање, брзо читање.

Во членот 13-а, пловни објекти што влечат скијачи, добро регулирано се, каде треба да се движат и како треба да постапуваат. Меѓутоа

вели" Пловен објект не смее да влече јаже доколку не го држи скијач на вода". Дали оној кој го изготвувал, го пишувал ова не знае што значи тоа или кој би влечел јаже без потреба?!

Членот 13-б " Не е дозвљено едрење на даска на влез во пристаниште, во обележена плажа, на помала одалеченост од 50 метри од брег" , сето ова е во ред " на пловен пат во природна неоградена и неуредена плажа". Која е таа? Стварно не знам која е таа плажа? Ако имаме такви плажи низ Охрид, тоа се оние граски плажи каде што охриѓани традиционално се капат. Нормално младите тука да вежбаат со тие даски, да сурфаат, доколку има услови. (дофрлање од место) а, за Дојран е ?!

Во членот 8 гледам дека сте се советувале со некој охриѓанец. " не е дозвоелно капење и пливање". Добро е што немаме бањање. А каде? Надвор од обележана плажи. Не само туристите и охриѓани треба да се капат на оние плажи што Министерството за транспорт и врски ги обележало. Другите плажи? Необележаните? Или на пример, ако ви дојде некоја згодна холанѓанка, во тој случај, дефинитвно не може така.

Надвор од обележените плажи, концесионерот не сноси одговорност за тоа што јас ќе пливам, односно ќе се капам. А, не можете да ми забраните. Никој во таа насока не размислува. И сите 120 или колку сме присутни нема да се согласат со ваквиот начин.

Има уште доста забелешки но членот 66-а " Лица што се наоѓаат на чамец на воден млазен погон, даски за едрење или други пловни објекти од тој тип, на себе мора да имаат појас за спасување". Навистина за смеење е овој закон, а не добар што рековте.

(Смеење во салата)

Е затоа е ова смеење. Не само овие пратеници овде и народот ќе се смее со ваков закон.

Член 67-а, за преглед на чамци, според конструкција и квалитет на изградба на трупот на чамецот. Тоа е став 1. Ќе го проверува.

Дефинитивно кои конструкции и квалитет ќе се проверуваат? На охридскиот чамец? Што покојни Клисерин го правеше 40 години и плови по охридските езера? Сите оние чамци кои пловат бесплатно во Охрид ги користат тие чамци. И вие сега, некој ќе им го контролира трупот и квалитетот на тој чамец, кајче.

Ајде даги прескокнеме прегледите.

Членот 67-б вели" со редовен преглед се утврдува состојбата на трупот, механичкиот двигател и опремата на чамецот. Редовниот преглед на чамецот се врши во вода, во пропишан рок означен во плодбената дозвола, а определен според намената на чамецот и тоа" ако за стоопански цели на секои две години и за нестпоански цели од таа и таа дејност на толку и толку години, но во ставот вели дека по исклучок од ставот 2 точка 1 на овој член чамец наменет за стопански цели, за превоз на патници и скијање

на вода, на секоја година. И, што ќе правиме со луѓето?

Уште што е најтрагично за сето тоа е пропишан ценовник. Средствата ќе влегуваат во Буџетот на Република Македонија.

Член 67-ѓ, со овој член дефинитивно, како што своевремено изумреа охридските страи чунови, дрвени, со примената на новата технологија и техника, кога почнаа да се градат металните чамци, сега со овој член ќе ги уништите и охридското метално кајче. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Бидејќи е исцрпена листата на пријавени за збор, констатирам дека општата расправа по Предлогот на законот е завршена.

Врз основа на извешаите на Комисијата за транспорт, врски и екологија, како матично работно тело и Законодавно-правната комисија и расправата на седницата на Собранието, на Собранието му предлагам да го усвои следниов заклучок:

1. Предлогот на законот за изменување и дополнување на Законот за внатрешната пловида е пифатлив и може да се даде на натАмошна односно второ читање.

2. Овој заклучок заедно со стенографските белешки од седницата на Собранието да се достави до Комисијата за транспорт, врски и екологија и Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија.

Предложениот заклучок го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 63 пратеници, за гласаа 57 пратеници, 2 воздржан, 5 против.

Констатирам дека Собранието го усвои предложениот заклучок.

Минуваме на точката 14 - Предлог на автентично толкување на член 9 точка 3 од Законот за денационализација.

Предлогот на автентично толкување ви е доставен.

Отворам расправа.

Ги повикувам предлагачот и пратениците кои сакаат да говорат по Предлогот на автентичното толкување да се пријават за збор.

За збор се пријавија госпоѓа Иванова Цветанка и госпоѓа Дулик Благородна.

Има збор госпоѓа Иванова Цветанка, повелете.

Цветанка Иванова: Благодарам претседателе.

Јас само кратко, за прв пат можеби се случува во Собранието на Република Македонија да се разговара или да се говори по автентично толкување и добро е што отвораме таква пракса.

Јас сакам да ви кажам, прво да го изнесам ставот на пратеничката група на СДС. Пратеничката група на СДС нема да го подржи ова автентично толкување затоа што сметаме дека со ваквото автентично толкување на членот 9, став 3 од Законот за денационализација, точно е дека ќе се помогне на одреден број на граѓани кои водат

постапки за денационализација, меѓутоа ова толкување е рестриктивно и сметаме дека во пракса ќе создаде уште поголеми нејаснотии и заблуди при решавањето. Според мене, ќе нанесе поголеми штети. Наместо да биде поповолно за граѓаните кои остваруваат право во оваа постапка, ова автентично толкување ќе нанесе штета на голем број граѓани кои имаат постапки за денационализација.

Нема да го подржаме ова барање и очекуваме дека ќе имаме разбирање од страна на парламентарното мнозинство на нашите укажувања пред оваа седница. Но, очигледно дека немаме и верувајте не сакам да ни се случи како што ни се случува сега со Законот за извршување кога реагиравме на една одредба и не бевме прифатени.

Затоа, не сакаме да носиме одговорност, сакаме навистина автентичното толкување да биде целосно и да опфати што поширок круг на граѓани, да биде поповолно за поширок круг на граѓани. Ова автентично толкување тоа не го нуди, па затоа ќе гласаме воздржано. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Има збор госпоѓа Дулик Благородна, повелете.

Благородна Дулик: Благодарам претседателе.

Согласно член 175 од Деловникот за работа на Собранието на Република Македонија автентично толкување на закон се дава тогаш кога има потреба во врска со настанатата примена на законите во работењето на подносителите, овластени подносиители на барањето.

Во случајов станува збор за автентично толкување на член 9 од Законот за денационализација што гласи:

" Не се враќа во спостевност поради постоење на јавен интерес а се дава надомест за: имот што по одземањето според закон станало добро во општа употреба: јавни плоштади, улици, сообраќајници, паркови, јавно - сообраќајни површини и други објекти на комунална инфраструктура, што не е спорна примена.

Второ, имот што се користи и е во функција за потребите на одбраната и безбедноста на Република Македонија, која одредба исто така не е спорна".

Спорна е средната, став 3 од член 9 од Законот за денационализација кој гласи: неизградено градежно земјиште на кое според урбанистичкиот план е предвидена изградба на објекти од точките 1 и 2 кои што ги прочитав на овој член и на други објекти од јавен интерес. Значи и во тој случај нема да се враќа земјиштето туку ќе се дава надомест. Сега во праксата настанало недоразбирање и различита пракса при примена на овој пропис кој момент ќе се зема за валиден од кога нема да може да се врати земјиштето при утврден урбанистички план, дали во моментот на поднесеното барање за денационализација или до колку дојде до промена на урбанистичкиот

план во смисла на овој член во текот на водењето на постапката за денационализација. Можни се и злоупотреби да настанат при примена на овој пропис, до колку дојде до промена на урбанистичкиот план во тек на водењето на постапката на денационализација, така што барателите ќе бидат изиграни од своето право за да бараат враќање на земјиштето кое што подоцна по поднесување на барањето било предмет на урбанистичко уредување.

Од овие причини со давањето на автентично толкување во смисла да се дава надомест за изградено земјиште на кое според урбанистичкиот план кој бил во сила во моментот на поднесување на барањето за денационализација, мислам дека е во интерес на заинтересираните лица односно барањата за денационализација и според тоа од овие причини јас ќе го подржам ова автентично толкување. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Реплика има госпоѓа Иванова Цветанка, повелете.

Цветанка Иванова: Благодарам претседателе.

Јас во целост ја подржам колешката Благородна Дулиќ во делот кој што го објасни, меѓутоа колешке Дулиќ, што ќе се случи еве конкретен пример ви давам, бидејќи јас сум ја работела таа материја, ако некој поднесол предлог за денационализација во 1998 година кога отпочнал да се применува Законот за денационализација. Таа постапка, знаеме има постапки кои што траат и до ден денес и сеуште не се правосилно завршени. Сега сме 2009 година и од 1998 до 2009 година има поминато 11 години. Можно е да се случило од оправдани причини, не заради изигрување на Законот да биде променет урбанистичкиот план, така што во моментот на поднесување на барањето со урбанистичкиот план да е зацртан објектот јавен интерес. Но, подоцна заради оправдани причини се променил урбанистичкиот план на кој што знаете дава Министерството согласност, што значи тукаизигрувањето имаме една брана за изигрување на тие урбанистички планови и на земјиштето за кое што е поднесено барање за денационализација веќе не е предвиден објект од јавен интерес. Значи ли дека веќе со ова автентично толкување му го запечатуваме правото на барателот за денационализација да му се врати недвижноста односно да му се врати земјиштето. Значи, не треба рестриктивно да ги толкуваме одредбите, јас само реагирам во насока на подобрување и допрецизирање на одредбата во смисла што ќе биде во корист или подобра за поголем опфат на граѓани кои што водат постапка за денационализација. Вака, мислам дека е рестриктивно автентичното толкување. Благодарам.

Трајко Вељаноски: Благодарам и јас.

Контра реплика госпоѓа Дулиќ Благородна, повелете.

Благородна Дулиќ: Со предложеното автентично толкување, всушност, се зафаќа најголем опсег на

граѓаните на Република Македонија кои што сакаат да го остварат ова право. За примерот што го кажа колешката сметам дека во секој случај некој ќе биде погоден од било кој закон, меѓутоа заради правната сигурност и сигурноста на граѓаните да ги остваруваат своите права онака како што Законот предвидува сметам дека имаме добар пристап при решавање на проблемот.

Трајко Вељаноски: Благодарам.

Бидејќи е исцрпена листата на пријавени за збор, констатирам дека претресот по предлогот на автентичното толкување е завршен.

Предлогот на автентичното толкување го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 55 пратеници, од нив за предлогот гласаа 50 пратеници, од гласањето се воздржаа 5 пратеници, против нема никој.

Констатирам дека Собранието го усвои автентичното толкување на член 9 точка 3 од Законот за денационализација.

Минуваме на точка 15 - Барање за давање на автентично толкување на членот 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за општата управна постапка поднесена од пратеникот Тито Петковски.

Барањето за давање автентично толкување, Извештајот на Законодавно-правната комисија ви се доставени.

Отворам претрес.

Ги повикувам пратениците кои сакаат да говорат по барањето за давање автентично толкување да се пријават за збор. Благодарам.

Бидејќи нема пријавено за збор, констатирам дека претресот е завршен и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

1.Собранието на Република Македонија констатира дека барањето за давање автентично толкување на член 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за општата управна постапка поднесено од пратеникот Тито Петковски не е оправдано и нема потреба од автентично толкување на овој член од Законот од причините содржани во Извештајот на Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија.

2.Овој заклучок заедно со Извештајот на Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да се достави до пратеникот Тито Петковски.

Предложениот заклучок го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Вкупно гласаа 59 пратеници, сите 59 пратеници гласаа за, нема воздржани, нема против.

Констатирам дека Собранието го усвои предложениот заклучок.

Дозволете ми колеги пратеници, дозволете од мое и од ваше име на припадниците на српската заедница да им го честитам денешниот празник 27 јануари Свети Сава.

Бидејќи дневниот ред е исцрпен констатирам дека 46-тата седница на Собранието на Република Македонија е завршена.

(Седницата заврши со работа во 16,49 часот)